

Št. 171

**SEPTEMBER
2020**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba, Jasmina Memič, Špela Blatnik, Diego Menendes, Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Maja Bračko & Andreja Štepec, Peter Kuntarič - Kunta, Miloš

Dragojevič, Gašper Sojč, Rade Nikolič

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank

Zadnja stran: Sandra Požun

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: **059 022 503**

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: **urednistvo@kraljiulice.org**

Spletna stran: **www.kraljiulice.org**

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

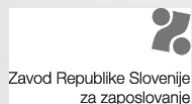
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

Foto: arhiv KU

STRIPI

Stripija sem pobolje spoznala, ko sem ga pričela obiskovat v bolnišnici, kjer je imel zaradi okužbe z bolnišnično bakterijo dodeljen svoj »separé«. Pri njem je bilo vedno nekaj posebnega. Toliko, da je človek kaj hitro začel verjeti njegovemu zimzelenemu »pa sej to ne morš verjet, to se loh sam men zgodi«. Čeprav je bil član Kraljev ulice že mnoga leta in so ga skoraj vsi moji sodelavci poznali veliko dlje kot jaz, sva takrat vzpostavila nek zaupljiv odnos, ki je botroval intenzivnemu sodelovanju v zadnjih dveh letih. S Stripijem je bilo razlogov za razne opravke vedno na pretek. Ogromno je bilo tudi samo pogovorov, ko je nihal od želja in načrtov do popolne brezvoljnosti in obupa, od lepih spominov do grdih, od zagona do izčrpanosti. Pogovorov o občutkih krivde, neizbežnosti, zamujenih priložnostih, ki morda niso bile zadnje, o krivicah, o usodi, o večnem boju s samim sabo. Njegovi cilji niso bili več hiša z vrtom in srečna družina, bil je izredno realen. Po zadnjem bližnjem srečanju s smrtjo, ki ga je odneslo v bolnišnični separé, se je resnično po svojih zmožnostih trudil zase. Urejala sva terapijo, izdelavo proteze, odplačilo pogojne, izdelavo osebne verjetno trikrat, pa bančni račun, pa hrano. Vsak popravek je obvezno vključeval vsaj eno anekdoto. Še sam mi je rekel »no, vidiš, še celo, ko sem tako v kurcu, te nasmejem«. Stripi je bil res neverjetno topla oseba, tudi ko se je kdaj jezil ali nergal, mu nisi mogel zameriti. Bil je prava zakladnica tračev, večkrat sem ga zaradi njegove radovednosti hecala, da je kot kakšna stara mama, ki kuka izza okenske zaves. Ko si hodil z njim po Ljubljani, je bilo, kot bi se sprehajal z medijsko zvezdo – vsi so ga poznali. In on je poznal vse. Stare, mlade, revne, bogate, urejene, propadle, žive, mrtve. Zapomnil si je vsakega, ki ga je enkrat srečal. In vsi so si zapomnili njega. Bil je klepetav, ko je bil dobre volje, če se je razjezil ali užalil (kar je bilo pogosto), ti je to takoj povedal in ni kuhal zamere, bil je pripravljen poslušati in sprejeti različna mnenja, obsojal ni nikogar, rad je imel ljudi. In mi njega. Bil je tudi zvit in z neverjetnim spominom za vse, kar je na ulici pomembno. Kalkuliral in računal je z osupljivo hitrostjo in natančnostjo. Jezilo ga je, ko sem ga vedno spraševala »kaj?«, ko nisem razumela, kaj je rekel (»jooooo, kok ti slabo slišiš!«), jezilo ga je, da nisem patriotske vrste in ne bi obežala ljubljanskih in slovenskih zastav na vsak vogal, jezilo ga je, da sem mu težila in da sem ga bojda vedno poklicala prav takrat, ko je nekdo od njega hotel kupit časopis. Vseeno me je poklical, ko mu je bilo hudo, ko je izgubil ključ, ko je moral podaljšat socialko. In jaz sem se vedno z veseljem odzvala, ker mi je bilo mar. Zadnje mesece je bilo vedno več črnih dni, ko je samo kot uvela cvetlica na tankem steblu skrušeno sedel in ponavljal, da ne more in noče več. Vem, da ni mogel več, ampak želel pa si je vseeno še. V sredo se je prvič v življenju vselil v najemniško enoto, ki je bila res njegova. V četrtek sva se cel dan kregala zaradi neke neumne zadeve. V petek se mi ni več oglasil. Rekla sem si, da se morda kuja in da ga bom pustila, da se v miru spočije. Tudi čez vikend ni bilo nobenih klincev, prav tako ne v ponedeljek. V torek sem vedela, da sem v resnici vedela že v petek. Našli smo ga na postelji, kot da bi odšel med spanjem. Kot da bi ga breme življenja, ko je imel prvi postanek po mnogih letih, ujelo in pomendralo pod svojo težo. Najin zadnji pogovor je bil: »No, js sm ful jezen, ampak bom pa res dal prat obleke zvečer, kot si rekla.« »Ja, tud js sm jezna. Pejdi zdej domov pa se spočij, ker so bli res naporni dnevi za tabo.« »Ok. Se vidimo jutri.« Mater, resnično nisem slutila, da bo počitek tako dolg. Stripi, žal mi je in jezna sem, da si umrl, ko pa je bilo še toliko stvari, ki bi jih lahko počeli, urejali, dosegali ... In žal mi je, da nisi umrl srečen.

Maruša Ivančič

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 5 **KO SREČAM KRALJE ULICE**
- 7 **ZGODOVINSKA RUBRIKA**
- 8 **TEREZA VUK: LEJ TEGA ČEHA, K MA BELE ŠTUMFE**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKTODE IZ PRODAJE**
- 14 **IN MEMORIAM: BOŠTJAN STRITIH**
- 15 **MARIBORSKA STRAN**
- 17 **IZ DNEVNIKA 18-LETNE SARE**
- 19 **VRTI SE KOLO SREČE**
- 20 **IN MEMORIAM: SELIM BEGANOVIČ**
- 21 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **IZZA REŠETK**
- 26 **RAZVEDRILLO**
- 27 **GIACOMOV FOTO KOTIČEK**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **NAGRADNA KRIŽANKA**

Naslovnica:

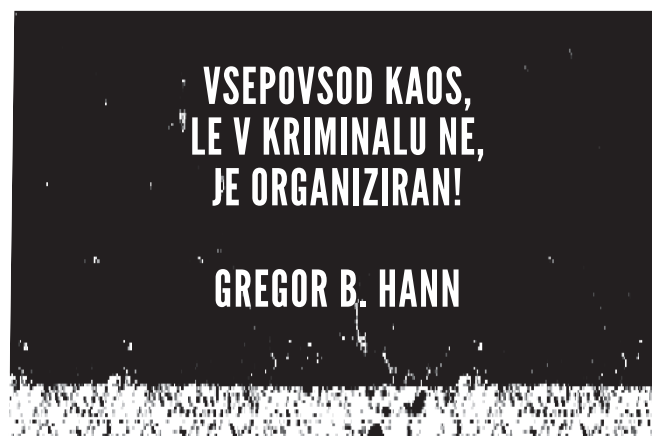
IGOR

Foto: Nada Žgank

Trenutne neugodne razmere so me pripeljale do spoznavanja nove zanimive življenjske izkušnje, ponujanja časopisa Kralji ulice. Kar me najbolj fascinira, je dejstvo, da v tem »popolnem« svetu še vedno obstajajo ljudje, ki zmorejo prepoznati stisko drugega in po svojih zmožnostih priskočiti na pomoč. Svojo darežljivost znajo pokazati tudi na prikupen način, kot je darovanje krofov ali mandarin. Morda k omenjenim dejanjem prispeva sama narava časopisa Kralji ulice, morda pa je to posplošen občutek notranje potrebe po nudenju pomoči. Zdi se mi tudi, da se je koncept beračenja (kar ponujanje časopisa Kralji ulice vsekakor ni) v tem času precej bolj prijel družbe, četudi ostaja na robu. Skupnost, lokalna ali pa celo širša, se je nekako navadila, da obstajajo reveži, ki imajo zelo malo razpoložljivih sredstev za preživetje. V tej luči bi se torej zahvalil vsem tistim, ki so še vedno Ljudje, vsem na Kraljih ulice in tistim mimoidočim, ki so pripravljeni dati nekaj več in pomagati.

03
KRALJI
ULICE

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.

- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

ENERGIJE IN DUŠE

Komunikacija z umrlimi (sam raje uporabljam izraz dušami) poteka na način nekakšne telepatske komunikacije. Včasih se to dogaja v sanjah, včasih v budnem stanju oziroma pri čisti zavesti. Pred očmi se odvije trenutek neke osebe, ki jo poznam ali pa ne. Čutenje duš ali pa energij ljudi je močno in naporno. Včasih samo čutim močno energijo neke osebe, ki gre lahko samo mimo mene, včasih vidim določeno zgodbo ali pa samo določen trenutek v življenju osebe, ki mi jo pokažejo duše. Čutim tudi negativno energijo, ki je nekako »nalepljena« na človeka. Mogoče se niti ne zaveda, da jo ima – živi normalno življenje, velikokrat gre kaj narobe, vendar ne razume, zakaj.

Nekateri pravijo temu pojavu energija, jaz bom to energijo poimenoval zlobni duh, ki se prilepi na človeka in se hrani s človeško energijo, napaja s trpljenjem človeka, negativnimi mislimi, negativnimi dogodki ali situacijami. Še bolj se napaja, če trpijo tudi drugi družinski člani, še bolj ga obseda in izčrpa. Bolj kot gredo stvari narobe, večji je, bolj močan in zloben. Je pa tudi zelo potrpečljiv in čaka. Čaka v zasedi, lahko tudi leta, da si človeka podredi. Vendar moramo vedeti, da je takšno zlo zlo manjšega obsega in manjše narave. To ni situacija v takšnem smislu, da je oseba obsedena. Takšne »prilepljene« zlobe se da dokaj hitro rešiti z nekaj tehnikami in triki, ki jih bom predstavil ob kakšni drugi priložnosti.

Opisal bom nekaj primerov, ki sem jih zabeležil – večine si niti ne zapisujem ali pa še nisem dobil dovoljenja za objavo.

Stojim v vrsti v trgovini, začutim energijo nekoga pred sabo, v naslednjem trenutku se mi prikažejo dogodki ali konkretne situacije. Spet drugič čutim to energijo tako močno, da komaj stojim.

S prijateljem se dogovorim za malico. Vstopim v lokal in poiščem prostor za sedenje. Zadnje čase prostor po priporočilu osebe, ki se ji dogajajo podobne stvari, najraje poiščem v kotu, tako da je za mano le stena. Usedem se in naenkrat začutim pritisk, stiskanje v ledvicah, želodcu in v glavi. Težko diham, čutim neko napetost. Hvala bogu, da sedim v kotu, si rečem. Veliko ljudi je na kupu, preveč energije, ne počutim se dobro. Čakam, da pride prijatelj, da se začneva o čem pogovarjati, mogoče bo minilo. Nasproti mene sedi moški, me zagleda in nepremično strmi vame nekaj sekund, meni se zdi cela večnost. Čutim prisotnost še nekoga, duše, vendar mi nič ne pokaže, samo pritiska name. Začne me boleti nad kolki, ne vem, kaj naj bi tam bilo, kaj mi hoče pokazati ali povedati. Počasi se pomirim. Vsi bi radi nekaj povedali. Dušam rečem, da trenutno nimam časa, da bi rad jedel in se v miru kaj pogovoril. Počasi vse popusti, začnem se sproščati, le glava še malo migeta. Ne gledam več okrog sebe in se posvetim meniju. V večjem trgovskem centru pred mano stoji gospod z litrom viskija v roki. V roku ene minute stanja za njim se mi je pred očmi odvila njegova zgodba. Videl sem, kako mu je umrla žena, kako jo drži za roko v postelji. Rad bi ji pomagal, pa ne more. Ve, da bo umrla, samo vprašanje časa je, kdaj. Žena umre v mukah, on je zraven v podporo. Nimata otrok, ostal je sam, brez življenjske sopotnice. Prepusti se pijači, ne more je pozabiti, dneve in večere sedi v svojem stanovanju, kjer pije, da bi pozabil. Pa ne pozabi in tako se dan spet ponovi. V takih trenutkih ne vem, kaj naj naredim, naj pristopim, naj mu kaj rečem, tudi na drugi strani vidim žalost, žalost neke ženske, predvidevam žene, ki me poskuša prepričati, naj ga ogovorim, mu povem, kaj vidim in da ga tudi ona vidi in je ob njem. Povedati bi mu moral, da je z njo vse v redu. Nisem še dosegel tega nivoja, da bi ogovarjal neznance, delam pa na tem, da bom mogoče nekega dne lahko

komu pomagal. Dušam počasi že znam povedati, da pač nimam časa in da je to samo moj čas, ki ga preživim tako ali drugače. Nekateri to razumejo hitreje, drugi pač ne. Mi je pa vedno žal za tiste, ki še tavajo in ne najdejo svojega miru.

Dokler se nisem naučil zaščititi, mi je bilo najtežje hoditi v trgovske centre, ker je na kupu preveč energije in tavajočih duš. Težko je opisati te občutke, vendar je nekako tako, kot bi vedeli, da jih čutiš in bi vsak rad nekaj povedal. Po navadi sem stal v vrsti, naenkrat mi je postalo slabo in me tiščalo po prsnem košu. Pogledal sem nazaj, videl gospo v vrsti, zelo stara je bila, komaj je še živela in me gledala. Šel sem malo naprej, počasi sem se oddaljeval in počutje je šlo zopet na bolje. Preveč negativne energije se sprošča, očitno tudi v času pred prazniki, ljudje so sicer nekako srečni, ampak je v zraku preveč živčnosti in skrbi. Nazadnje se pred božičem z ženo odpraviva na nakupovanje daril. Seveda je bila gužva neverjetna, pa tudi skupek energij. Nekoga, ki gre mimo mene, čutim, da je živčen, drugega čutim, da je nesrečen, tretjega čutim, kot bi se spraševal, ali je izbral prav, spet naslednjega, kaj naj vzame, ker ima premalo denarja. Najraje grem v takih primerih ven, da se umirim, ker je preveč.

V službi me pokličejo na nujen sestanek. Dobimo se za predajo poslov. Z vsemi se rokujem. Rokujem se s prvo in drugo osebo, pridem do našega skrbnika pogodbe, mu dam roko in v trenutku, ko me je prijel za roko, je prišel vame in nazaj vanj ogromen močen val temne in črne energije. To se je zgodilo v sekundi, meni se je pa vleklo in vedel sem, da je z njim nekaj narobe. Po tem dogodku sem moral domov, da si malo odpočijem, ker sem bil čisto izčrpan in nisem mogel nadaljevati z delom. Kasneje sem izvedel, da ima zelo agresivnega raka in napovedi niso najboljše. Zadnje čase grem najraje na pokopališče, da se umirim. Tam je vse tako mirno in brez nekega drvenja, hitenja ali čudnih energij. Na pokopališče pridem brez pričakovanj, včasih kaj začutim, včasih spet nič. Nazadnje mi je ostalo v spominu, da sem vstopil in takoj začutil veselje, energijo veselja in sreče, kot da sem dobrodošel med njimi, med dušami, kot da si delijo misli med sabo. Ta je tisti, ki nas čuti, so veseli, v mislih jih pozdravim nazaj. Nekako se napolnim s pozitivno energijo ali pa me napolni ta mir. Potem razmišljam o tem, kako me živi ljudje s svojo negativno energijo izčrpavajo, duše imajo pa toliko pozitivne energije, da jo še delijo z mano. Čuden se zdim sam sebi, a se na pokopališču počutim res dobro in pomirjeno. Nobene negativne energije, sama sreča okrog in žgečkanje. Žgečkanje po rokah, nogah, po hrbtu, v glavi in pozitivna energija. Čudno? Ne vem, mogoče. Najbrž že, odvisno, koga vprašam. Seveda pa ni vedno tako. Včasih tudi nič ne čutim. Najmočnejše energijo so pa, ko grem mimo grobov nedavno preminulih. Nekako me kar vleče tja, po navadi pa bi radi nekaj povedali.

Zadnjič sva bila z ženo na pokopališču. Vleklo me je k nekem grobu, kjer je nekdo umrl kakšno leto nazaj. Pridem do groba in me stisne v srcu. Dobro, si rečem, najbrž je umrla zaradi neke srčne težave. Potem želi duša, naj pozdravim njene domače. Duše očitno ne vedo, da ne poznam vseh ljudi, ampak mislim, da vedo, da jih čutim, in bi rade predale sporočilo.

A.

KO SREČAM KRALJE ULICE

Ljudi, ki ponujajo časopis, vedno pozdravim in jim ob odhodu dam kakšen evro. Časopisa ne vzamem, čeprav je res dober. Vem, da si ga sami plačajo in razliko obdržijo. No, vsaj včasih je bilo tako ... Bilo je zimsko jutro, ni bilo pretirano hladno, pa vendar stati dolge ure ni lušno. Nakupim stvari, vidim moškega, ki se je prišel ogret noter v Hofer na Brezovici. Vesela sem, da je bil lahko tam in ga zaposlene niso nagnale ven. Stopim do njega in ga povabim na kavo. Narediva si vsak en latte in greva ven, on na cigaret, jaz pa na klepet z njim. Izmenjala sva si veliko zanimivih izkušenj, bolj sem poslušala njegove. Bil je zanimiv pogovor. Gospod je bil vesel, se mi zdi, da bolj pogovora kot tiste kave in nekaj drobiža, ki sem mu ga na koncu še stisnila v pest.

Ko sem odhajala, me je na koncu zbodel pogled »gospa«, ki je šla mimo naju, parkirala svoj voziček, vzela denar ven in kljub temu da ji je gospod ponudil revijo Kralji ulice, sploh ni odreagirala. Žal mi je takšnih ljudi, ki niso sposobni kančka sočutja ali kančka prijaznosti. Pa tako malo je treba.

Kristina Žibret

S fantom sva se povsem po naključju ustavila v Šentjurju v Tušu, na poti na lepše. Sama sem takoj videla prodajalca Kraljev. Omikan gospod. Fant ni še nikoli videl ponujanja Kraljev v živo. Najprej je bil precej odklonilen, češ da ni pravi brezdomec, ker je prelepo oblečen, čist. Samo rekla sem mu, a če bi smrdel, bi pa kupil?

Ko sva nazaj grede sedela v avtu, se je nenadoma odločil in rekel, naj počakam. Videla sem ga, da je šel v Tuš in prišel nazaj z vodo in sladoledom. Zunaj je bilo peklensko vroče. Nisem vedela, zakaj je šel še po eno vodo. Nakar videla, da ju je dal prodajalcu skupaj z 20 evri. Ko je prišel v avto, mi je samo rekel, sem razmišljal, raje dam njemu, ki je čist in se trudi zaslužiti. Časopis ima še vedno na nočni omarici. In jaz sem še vedno ponosna na njega.

Maša V., Zidani Most

Vedno kupim 5–10 izvodov pri svojem prodajalcu, seveda po svoji ceni, to je 4 evre na izvod. Potem pa te izvode z veseljem kje pustim, da jih ljudje preberejo. Od avtobusov do vlaka.

Vedno napišem sporočilo v vsako revijo, da jo naj dajo naprej. Na tak način se mi zdi, da se ozavešča o problematiki. To sem opazila

lani v UKC Maribor, zato se mi ta način zelo dopade. Pa še prodajalec je vesel. Včasih mi kar sam kaj dopiše v izvode.

Marija Petrarka, Maribor

Zadnja dva letnika faksa sem stanovala doma in se v Ljubljano vozila z vlakom po trikrat na teden. Vsako jutro sta me ob 8.00 v železniškem podhodu pričakala gospod, od katerega sem redno kupovala časopis, in njegov kuža Tobi, njegov pomočnik, ki sem mu za usluge, kadar je dovolil, da sem ga malo počohala, običajno plačala s kakšnim pasjim priboljškom. To je bil verjetno eden lepših jutranjih trenutkov. Predvsem kadar me je čakal kakšen težek izpit, sem ju bila še posebej vesela.

Prejšnji teden sem šla po dobrem letu zopet v Ljubljano z vlakom in spet sta me pričakala gospod s časopisi in Tobi. Vesela sem bila tudi izkušnje iz parkirne hiše pod Kongresnim trgom, ko iz navodil na parkomatu res nikakor nisem mogla razbrati, kako se plača s kartico, in mi je gospod, ki je prav tako ponujal časopise, vse prijazno obrazložil. Mislim, da bi jim morali upravljavci plačevati, ker jim držijo pokonci customer service.

Sanja Slemenšek, Sevnica

Ko sem enkrat rekla, da nimam nič gotovine, mi je možakar rekel, naj vseeno vzamem izvod Kraljev ulice. Vedno naletim na prijazne in nevsiljive ljudi.

Hadeja Adeva Horvat

Brezdomen moški stoji ob parkirišču pri NUK v Ljubljani (šoder parking nasproti filofaksa) ... Plačevala sem parkirnino in rahlo prisluškovala pogovoru.

Mlajši moški poleg mene je želel plačati parkirnino, pa je imel samo 50 evrov. S punco sta brez uspeha iskala drobiž. Ko je fant naposled želel v parkomat vstaviti bankovec, ga je brezdomni gospod ustavil, češ da 50 evrov pa res ne bo menjal, ker bo samo kovance nazaj dobil, in mu plačal parkirnino kljub upiranju mladeniča. No, mladenič je šel razmenjat in mu parkirnino pošteno vrnil.

Ines Zupanič Tomažič

Enkrat sem časopis kupila od gospoda v železniškem podhodu v Ljubljani. Ne

Foto: Jean Nikolić

spomnim se, koliko je bila ura, ampak v podhodu ni bilo veliko ljudi. Ko sem se od gospoda poslovila, me je čez nekaj trenutkov nasilno začel ogovarjati nek drug gospod.

Kralj ulice je začutil mojo stisko in takoj stopil zraven, drugega gospoda je odslovil in me pospremil do konca prehoda, kjer sva se ponovno poslovila.

Pia Milič

V bistvu nikoli sploh nisem imela slabe izkušnje z nakupom. Tako v Mariboru kot na Obali so člani društva zmeraj prijazni in se lepo zahvalijo za nakup. Z največjim veseljem bom še naprej kupovala časopis in podpirala srčne projekte.

Tjaša Lušicki

Po pravici povem, da nikoli ne kupim časopisa, vedno pa stisnem kak evro ali dva prodajalcu_ki.

Vida Vidmar

Žal v mojem mestu (Sevnica) nihče ne ponuja Kraljev, zato sva jih šli s kolegico prejšnji teden namenoma z vlakom v Ljubljano poiskati. Na koncu sva kupili 12 izvodov vsaka. In si »privezali« dušo ter osrečili prodajalce.

Odločili sva se, da bova zdaj to naredili vsak mesec. Malo izleta in dobre volje pa srčna dela. Časopis pa nato razdeliva kolegom, da morda koga prepričava v kaj podobnega.

Manja Čot, Sevnica

Zgodbe zbralo Društvo Humanitarček

POLNO BESED

Poslala sem
polno
nekih
besed.

Pomenijo
nič,
ne da se
jih pet.

Nedeljka

IDILA

Ob zori po poljih,
po hišah v vasi,
izrastki
pomladnega
sonca.

In lovke na bledem
obrazu nekoga,
ki je ponoči
obvisel
s kozolca.

Rok Kodba

KO TE ZAČNEJO OGOVARJATI Z DOBER DAN
IN NE VEČ HEJ ALI TI,
SI V TISTI DRUGI KOLONI.
TISTI, KJER ČAKAJO NA DRUGO STRAN.
A KAJ, KO NIKOLI NE ZNAŠ ODRASTI,
ČE NIKOLI NE POGLEDAŠ V OSEBNO IZKAZNICO
IN UGOTOVIŠ,
DA SI ŽE KREPKO V DOBER DAN IN GLOBOKO V GOSPOSKEM.
V GOSPOSKEM, LJUDJE, A TI ŠE VEDNO SEDIŠ NA PLOČNIKU
IN SE TI PREPROSTO NE DA ODRASTI.
A VEŠ, DA SO MESTA, KJER TI NI VEČ MESTA
IN KJER NIMAŠ KAJ POČETI?
POGREVATI BOLEČINO BI BILO NEUMNO.
PREGRETO GRENKOBO JE LAŽJE PUSTITI,
DA SE OHLADI, IN POTEM ZOPET SESTI NA TISTI PLOČNIK.
SAMA.

LUCIJA SEEM

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA, 16. DEL

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo poleg časopisnih »pričevalcev« odnosa do najbolj družbeno odrinjenih ljudi objavljali tudi pričevanje časa po spominih enega izmed prvih članov društva.

Ko se sprehajam po Ljubljani, opažam raznorazne ljudi. Večina jih hiti z mobilnim telefonom v roki, med seboj se bolj poredko pogovarjajo, največkrat se kar po mobilcu dogovorijo za vse opravke. Redkokd pa se spomni na nekdanje čase, ko ni bilo mobilnih telefonov, ko smo se ustavili in se na hitro dogovorili za kakšen obisk, in tisti dogovor je držal.

Ljudje, ki jih na rangi lestvici uvrščamo med klošarje, so bili v bivšem sistemu neke vrste delomrzneži, vsaj za tiste čase. Če si bil brez službe ali brez doma, nisi bil normalen državljani SFRJ. Sicer je tudi dandanes podobno. Je pa današnja slika drugačna, danes je čudež, če imaš urejen dom, družino in službo. Da, časi se spreminjajo, po mojem mnenju na žalost na slabše. Čeprav imamo veliko institucij, ki se borijo za brezdomne, pa vendar enemu rešenemu primeru sledijo trije novi.

Kdaj bo posijalo sonce sreče vsem ljudem, ki so bolni, brez strehe nad glavo, na žalost ne vem, upam pa, da kmalu. Ne smemo izgubiti upanja!

Vaš Gregor B. Hann

Kralji ulice #035, april 2009

**V SOCIALIZMU SMO PO KAVBOJKE, KAVO IN SADJE HODILI ČEZ MEJO.
SEDAJ V DEMOKRACIJI HODIMO PO OBLAČILA IN HRANO NA RDEČI KRIŽ
IN KARITAS.**

GREGOR B. HANN

PRIZNANJA MOL 2020

4. avgusta so bila na Kongresnem trgu podeljena priznanja Mestne občine Ljubljana za leto 2020. Med prejemniki plaket glavnega mesta smo bili tudi Kralji ulice.

Utemeljitev komisije MOL: »Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice je nevladna humanitarna organizacija z nepridobitnimi cilji, ki je bila formalno ustanovljena leta 2005. Združuje strokovnjake ter druge posameznike, ki se ukvarjajo z brezdomstvom in z njim povezanimi pojavi, ter posameznike, ki brezdomstvo in s tem povezano socialno izključenost doživljajo. Društvo že več let sodeluje tudi z Javnim stanovanjskim skladom MOL v okviru postopkov dodelitve bivalnih enot ljubljanskim brezdomnim osebam. Sodelovanje med Društvom Kralji ulice in Javnim stanovanjskim skladom MOL pri podpori bivanja in ohranitvi ogrožene nastanitve se je razširilo tudi na najemnike neprofitnih stanovanj.

Podelitev priznanj MOL Kralji ulice

Tako je v začetku leta 2014 sodelovanje prešlo v pogodbeno izvajanje dejavnosti preprečevanja izgube stanovanja oziroma 'antideložacijsko' dejavnost. Društvo pomaga ogroženim najemnikom pri vselitvi, opozarja jih na redno plačevanje položnic, na možnosti subvencionirane najemnine in jim nudi pomoč pri uveljavitvi pravic do denarne socialne pomoči. Poleg tega jih opozarja na primerno vzdrževanje stanovanjskih enot in skupnih prostorov ter na spoštovanje hišnega reda, izjemno aktivno pa je tudi pri urejanju vseh življenjskih situacij, ki so v breme najemnikom. Društvo s svojim delovanjem tudi prispeva k trajnostnemu razvoju, saj z omogočanjem ponovne uporabe rabljenih stvari socialno šibkejšemu prebivalstvu omogočajo dostojnejše življenje, hkrati pa gre za pozitiven korak v smeri trajnostne politike.«

Za podarjene fotografije se iskreno zahvaljujemo Borutu Živuloviču iz foto agencije Bobo.

Društvo KU

Tereza Vuk:

LEJ TEGA ČEHA, K MA BELE ŠTUMFE

Foto: osebni arhiv

08
KRALJI
ULICE

Dejte vi men neki povedat. A ni blo to leto že zadost v pizdi z vso koronasceno? Ne, kje! Dejmo met še vsi iste natikače. Šlape, patike, kokr kol obrneš. Une old school, k so jih mel vaterpolisti v Jugi, ko so šli izpod tuša, da ne fašejo kakšnih gljivic. Kao Adidas. In zdej hodi cel svet v istih natikačih in si mislijo, da kok so posebni. Dej mal poglej folk naokol v tace, pa boš dojel, da si čist isti k vsi. In gledam mulce, kako se šopirijo po okolišu in si primerjajo vaterpolistične natikače, ker ma boljšo firmo in za kerga so starci vrgli več keša. Še tok so frajerji, da si dajo najprej bele nogavice gor, pol pa patike čez. Valda, k mularija dans ne ve, da smo se v Jugi na morju smejali Čehom, k so bli tko obuti: »Lej tega Čeha, k ma bele štumfe, pa obut v une za v morje plastične natikače.«

In pol je to kr ostalo in vsaka stvar, k je bla bedna, je bla češka: »Kaj maš češko frizuro. Kaj maš češko mikico.« Vse slabo je blo kr kao češko. A v resnici so nas Čehi prehiteli z leve in desne. Dans bi blo lahk kontra: »Pizda maš slovensko frizuro. Kaj maš slovenske superge.« Sam dvomim, da sploh vejo, kdo smo, kje smo. Še opravičili bi se jim lahk: »Dragi Čehi, we are so sorry!« Nismo vedeli, da bo ta moda z belimi nogavicami in natikači prišla do nas šele 40 let kasnej. »Mi je rekla ena mami, da ji je hči težila in težila za te patike. Da so spet v modi. Mama ji je sam to rekla: »Nič niso bile v modi. Samo bile so.« Sej kakšni smo bli pa mi v osemdesetih. Ko me je mati peljala k frizerju, sem vsakič cvikala, kakšna bom uletela ven. Po vrhu glave čist na ježka očišana, ob strani sem mela pa lase tko k una Crystal iz Dinastije. Pokažite mi enga, k upa gledat svoje slike za nazaj iz 80. pa da občuduje svoje cunje takrat. Pa to smo bli, k da smo ušli iz cirkusa. Vse pisano neki, pa uni podložki za ramena, da si ja šel po cesti ko ena Terminatorka. Tiste podložke sem jaz vse ven izrezala, ker kurac, ne bom šetala tko z rameni proti nebu. Da o make upu ne govorim. To so ble ženske tok popleskane po fasadah, da si res mislil, da odpirajo sezono Halloweena. Takrat je blo vse pretirano fula. Nek se vidi razkoš. Pa čeprov smo mogli hodit po ta razkoš čez mejo. Se spomnite žensk na jugoslovanskih plažah? To so mele take kopalkke, da ko je mokra uletela ven iz morja, tipi niso vedli, al gledat dol v grmovje al v bradavice. Vse se je kr čez vidlo. Če bi blo zdej tko, bi takoj kakšne mamce iz udobnih brisač klicale CSD, da prijavljajo žensko, ker njihov otrok pa tega že ne bo gledal. Da je na netu videl obrite in grmovja ne grejo čez. Pa še Zuckerberg je rekel, da na FB striktno ne sme bit bradavic. Ma dej, Zuckerberg, ne seri, da mi takoj fukneš gor sliko od Keanuja Reevesa zgoraj brez. Ker zanimivo, slike moških bradavic ja, ženskih pa ne? Ko sem bla tam en drug, tretji razred, je ena sošolka našuntala mene pa še dve, da bi me mele plesno skupino. Ona je že plesala pri Mojci Horvat. Jaz sem bla vesela, če pridem čez vrata razreda brez, da se mi zatakne šolski ruzak na kljuko, pa me

odpika dva metra stran, se vmes še spotaknem, polijem vazo z rožami po učiteljici in uletim direkt čez okno dol. Tok sem jaz sposobna plesat. Ampak ajde, pejmo se še to, kaj pa češ delat v drugem al tretjem razredu. In pol sem bla tko, da si me enkrat videl vso pridno pet v pevskem zboru na šolski proslavi, kakšen jugo praznik I guess, v beli srajčki pa vse, pol naslednji moment sem bla pa že na odru pred celo šolo v Jane Fonda dressu in plesala pred folkom in njihovimi starci. Jao meni, kakšne smo pa ble. Ta glavna plesalka v skupini (se pravi edina, k je to resno trenirala) je šla naštudirat koreografijo in pol smo tam muvale na Thriller od Jacksona na kakšen praznik spet. In kako smo se to namaškarale. Same smo si najdle ličila in vse pa se pol na šolskem veceju farbale. Jaz sem bla k Joker, majke mi. Pa une drese smo mele vse, k so bli nategnjeni gor čez boke, tja nekam v božju mater, do prhljaja na glavi. Pa obvezne gamaše, seveda. In tko skakat tam pred celo šolo pa upat, da ti kej ne spodrsne vmes, če je slučajno snažilka mal preveč spucala tla odra. V današnjih cajtih bi se mamice sam za glavo držale, da zagledajo tkole štiri punčke, k majo rade Michaela Jacksona in skačejo naokol tkole. Bi spet CSD pel: »Cela pedofilija se dogaja!« Se pa sam namazat nismo znale pa taki dresi so bli edini, kar si lohk dobil. Razen unih čeških telovadnih dresov. Al pa šolski copati. Grdi ko sam satan. Sam še kroksi jim kontrirajo. To smo mi vse v petem razredu odfukali pa prinesli une za doma. In sam zarad enih copat si se kr naenkrat počutil najjači. Pa če pogledam našo sliko iz osmega razreda. Se že vidi, da je vse puberteta razčefukala. Ta pridni so ostal isto pridni kot na slikah iz prvega razreda. Ostali pa vsi tko: vsi tipi v jeans jaknah z obveznimi našitki vseh živih bednov, punce pa vse v all starkah, kavbojkah pa v črnih mikicah. Se je že videlo, da se pomikamo v modo 90. K je bla tud svojga keša vredna. Sej vsaka je in očitno so v koronacajtih to adidastični natikači.

Pa moda z maskami. Če maš keš, sam navali narod. Pri Gucciju majo hude. Pa kakšen Louis Vuitton ma tud ziher kakšne dobre. Zadnjič sem vidla enga, k si je nabavil FC Liverpool masko. Ne, ni bil moj tip, za darilo mu je pa tud ne kupim. Tko laufa ta svet. Eni nimajo kje dobit mask, drugi se preseravajo in dajejo celo bogastvo za njih. Ima se, može se. In realno gledano, sej že vsi pozabljajo na te maske. Vsak k stopi v trgovino, šele ko vidi koga drugega z masko, laufa ven, ko da mu bo glihar driska ušla, pa si vzun daje masko gor, pa spet genij nazaj notr uleti. Sej smo že vse pobluzili. Ampak jaz si jo dam pa z veseljem gor za med folk. Trgovine itd. Ker mi tesnoba pusti, da se sam v družbi domačih ljudi počutim v redu. Mirno. In sem si šla s ta velikim alkoholnim črnim flumastrom napisat gor na masko: »Odjebite vsi!« In zdej s tako hodim okol. Kaj, sej so rekli, da mormo bit na varnostni razdalji.

Foto: osebni arhiv

BREZDOMNI IN »ODPUST V DOMAČO OSKRBO«

Večina raziskav v Sloveniji in po Evropi navaja izključenost brezdomne populacije iz zdravstvenih storitev, kar je zelo problematično, saj ima brezdomna populacija več zdravstvenih težav kot splošna populacija. V času koronavirusa, ko se je javno življenje ustavilo, zdravstvene storitve pa so se omejile samo na nujna stanja in primere koronavirusa, smo bili na društvu povezani s tremi primeri cestnih brezdomcev, ki so imeli nujna zdravstvena stanja, in sodelovanje z zdravstvenimi službami je bilo zelo različno.

Pred začetkom epidemije smo na društvo prejeli ogromno klicev glede osebe (za namen članka ga bom poimenovala Janez), ki se je zadrževala in prenočevala v samem centru mesta in bila v zelo slabem zdravstvenem stanju. Reševalci so prišli, ga pogledali, mu previli rane in ocenili, da ne potrebuje hospitalizacije, hkrati pa jo je tudi sam zavračal. Na pregledu in preveze ran naj bi se sam naročal pri svojem osebnem zdravniku. Osebnega zdravnika ni imel urejenega, kakor ga nima veliko prebivalcev Ljubljane, saj je v ZD Ljubljana veliko pomanjkanje osebnih zdravnikov. Hkrati se je sam težko premikal, tako da kakršen koli premik od njegovega stalnega mesta sploh ni prišel v poštev. Situacija se je zdela brezizhodna. Potem pa so svoje moči združili center za socialno delo, policija in Reševalna postaja Ljubljana. Janez je končno dobil potrebno zdravstveno oskrbo. Hospitaliziran je bil več kot tri mesece. V tem času je preстал več operacij in njegovo zdravstveno stanje se je bistveno izboljšalo. Socialna služba UKC Ljubljana je bila v stiku z vsemi organizacijami na področju brezdomstva in aktivno so se iskale rešitve za njegovo nastanitveno problematiko po zaključku hospitalizacije.

Jakob je že dolga leta na cesti. Redno ga obiskujemo na terenu in se čudimo njegovemu zanosu in želji po življenju. V času epidemije smo na enem izmed obiskov opazili spremembo v njegovem vedenju in po dolgem poizvedovanju je povedal, da ima ognojeno rano. Ko jo je pokazal, je po videzu, predvsem pa vonju bilo jasno, da potrebuje zdravniško oskrbo. Jakob sam težko prehodi daljše razdalje, rešilec ni hotel priti, saj naj ne bi bil življenjsko ogrožen, zato smo mu organizirali taksi prevoz in spremstvo ene izmed sodelavk. Zaradi koronavirusa takrat (in še danes) ni možno spremstvo na urgenci. Najprej so naredili test na koronavirus, ga obdržali do 9. ure zvečer, potem pa ugotovili, da nimajo nobenega prostega kirurga za operacijo njegove roke. Klicali so sodelavko in zahtevali, da ga pride iskat in odpelje v domačo oskrbo ter naj se vrne naslednji dan ob 8.00, da vidijo, ali bo operacija možna takrat. V tej točki je zgodba bizarna iz več razlogov. Na društvu nam je že besedna zveza »odpust v domačo oskrbo« tako bizaren in žal vsakdanji pojav pri brezdomni populaciji, da se z njim skorajda ne ukvarjamo več. Naslednji dan, zgodaj zjutraj, smo ponovno organizirali iskanje Jakoba, potem pa potreben prevoz in malo pred 8.00 je sodelavki uspela dostava Jakoba na urgenco, da so ga nekaj ur kasneje uspešno operirali.

Brane je na ulici že dolga leta, desetletja. V času epidemije je bil še vedno na cesti. Redki mimoidoči, predvsem pa drugi brezdomni so začeli opazati, da se njegovo zdravstveno stanje slabša. Poklicali so rešilca in bil je sprejet na infekcijsko kliniko, saj se mu je bakterija, ki jo imamo drugače ljudje vedno prisotno v telesu, nenormalno razrasla in mu tako povzročila infekcijo, za zdravljenje katere pa je potreboval antibiotike in zdravniško spremljanje. Brane je tudi dolgotrajni odvisnik od alkohola. Ob sprejemu in zdravljenju se je tako njegovo fizično stanje glede infekcije izboljšalo, psihično stanje pa bistveno poslabšalo. Doživel je namreč abstinenčno krizo, ki je vodila

do delirija. Prisotni zdravniki so tako ocenili, da je za njegovo nadaljnje zdravljenje potrebna hospitalizacija v psihiatrični kliniki. V tem koraku se je pa zataknilo. Prejela sem klic z infekcijske klinike, da ga na psihiatrično kliniko nočejo sprejeti brez zagotovila, da bo ob odpustu imel dom, in da naj napišem potrdilo, da sprejemam odgovornost za namestitev Braneta. Najprej sem mislila, da so se kaj zmotili ali narobe razumeli. Poklicala sem na psihiatrično kliniko, kjer so bile točne besede zdravnice na spremnem oddelku: »Ne moremo ga sprejeti, če nima zagotovljenega bivanja po končani hospitalizaciji.« »Torej ni sprejet, ker je brezdomen?« Takrat se je najin pogovor precej razvnel, dokler mi ni zdravnica, skoraj v joku, priznala, da ima navodila »od zgoraj«, da ne sme sprejemati bolnikov, ki ne morejo nikamor po hospitalizaciji. Predvsem naj bi se zapletalo z vidika stroškov. Sama je še pripomnila, da se z ljudmi vedno bolj dela kot s pohištvo in se pozablja, da so to posamezniki. Na koncu sva se dogovorili, kako bova s skupnimi močmi to uredili, in gospod je prišel do zanj potrebne zdravstvene oskrbe. Vsi ti primeri orišejo dejansko stanje dostopnosti in način obravnave brezdomnih v zdravstvenih institucijah. Ne glede na zgoraj opisana dejstva pa je najbolj neprijeten del teh zgodb ta, da so ne glede na angažma tako javnih institucij kot nevladnih organizacij vsi posamezniki po končani hospitalizaciji pristali nazaj na cesti. Zakaj? Ker dejansko nastanitve za njih ne obstajajo. Sistem jih je že zdavnaj izpljunil in ne dovoljuje niti najmanjšega prostora za ponovni sprejem. Čas je za nujne, sistemske spremembe na tem področju. Čas je, da se zdravstveni in socialni delavci ne povezujemo samo v »kriznih in izjemnih« primerih, ampak da to postane vsakdanja praksa. V nevladnih organizacijah vedno bolj opažamo slabo zdravstveno stanje brezdomnih, specifična uporabnikov naših storitev pa je ta, da bodo sami težko prišli do storitev, ki so neke tam, na drugi strani mesta. Če sploh so ... Hkrati pa tudi zdravstveni delavci vedno bolj opažajo, da imajo težave pri delu z brezdomnimi. Torej je tudi pri njih potreben kader iz socialnih ved.

Dostopnih nastanitev je v Ljubljani (in tudi po drugih slovenskih mestih) vedno manj. Tudi tukaj je potrebno sodelovanje med resorji, da streha nad glavo ne bo postajala vedno redkejša dobrina, ampak pravica za vse. Denar za ureditev tega pa se bo našel pri zmanjšanem številu hospitalizacij nujnih stanj, ki jih prinaša cestno brezdomstvo. Predvsem pa za te brezdomne »odpust v domačo oskrbo« ne bo več mit, ampak dosegljiva realnost.

Ines Jaušovec Sodja

**ŽIVLJENJE NI DANO.
JE LE GROBA ZANKA.**

ČRTOMIR CLONSKY

JAZ I.

Iščem duše, ki me razumejo, zapletem se z njimi, edino tam mi je dobro. Med kralji ulice, džankiji, metadonci, tistimi na horsu, tistimi v krizi, pretepenimi, propadlimi, meni je tam okej.

Že kot otroka jo je bolela krivica, ki se je dogajala ljudem. Rada bi pomagala, pa ni znala. Brez življenjskih izkušenj preprosto ne bi znala pomagati človeku v stiski. Življenje jo je učilo s trdo roko, z neusmiljenimi šibami, ki so do krvi ranile njeno kožo. Dobesedno. Izbrala je dva humana poklica. Sledila je načelu, če več veš, bolj razumeš sebe in imaš znanje za ravnanje z drugimi. Notranji čut za ljudi je v tebi ali pa ga ni. Je darilo, položeno v zibko. Nujno pri delu z ljudmi.

010
KRALJI
ULICE

Gašper Sojč

Tisti dan je prejela eno najpomembnejših pism v življenju: opravila je sprejemne izpite, študirala bo to, kar si želi. V družini počti. Mama odide, poslovi se za vedno. Izbere za družino najtežji odhod. Boli vse, vse se spremeni. Vloge v družini se spremenijo. Postane gospodinja. Vpraša očeta, ali gre lahko študirat kljub družinski tragediji. Oče jo podpre, bo več delal, še več kot do sedaj. Samomor je tabu tema. Ljudje se včasih celo delajo norca, a tak odhod je samo eden izmed načinov slovesa. V njeni prisotnosti debatirajo o tem, kar jo boli. V njej se počasi naseli tesnoba. Družina se vendarle nekako postavi na noge. Težko je, a življenje postane znosno.

Vendar njeno življenje ni tako, kot je bilo prej. Druženja ni več. Nedomesti ga gospodinjsko delo. Jeseni vsa v črnem sede v študijske klopi. Na predavanjih, ko govorijo o samomoru, se trese, zardeva, bolečina jo trga. Mladi ljudje brez izkušenj neprimerno govorijo o tem. Boji se, da bo kriknila »nehajte«. Boli jo v dno duše, srce nabija, roke so potne. Statistično gledano bi med to skupino študentov lahko bilo do deset ali 15 ljudi z izkušnjo samomora. A molčijo. O tem ne morejo spregovoriti. Nepredelani občutki in misli se počasi,

a vztrajno kot temna kavna usedlina nabirajo v njeni duši. Ko bo prišlo do roba, bo duša zaječala.

Po dveh letih dobi partnerja in se preseli v novo družino. Nova družinska pravila in nove vrednote. Črv jo gloda, doma potrebujejo njeno pomoč, ona pa se je odselila. V novi družini ne izražajo čustev, to zazna zelo hitro. Zanj je to usodno dejstvo. Po štirih mesecih od poroke se v njej nekaj zatrese. Ne more se več smejati, jesti, spati. Ne more govoriti. Ostane v postelji, nepremična. Katatonična. Družinska zdravnica, mlada in dobrega srca, pove, da še nikoli ni videla česa takega. Sliši jo, vse si zapomni. Spomin deluje. Rešilec tuli. Bolnica v mestu X. Kraj, povezan z njenimi mukami, z njenim trpljenjem. Zdravniki se trudijo, poizkušajo. Nič! Moža kličejo, da ostanejo le še elektrošoki v bolnici v mestu Y. Ona tega ne ve. Saj ne govori, ne sodeluje. V stari bolnici v mestu Y jo najprej dajo na infuzijo, vbizgajo zdravila. Nekaj dni tako. Zbuja se iz otrplosti. Elektrošoki odpadejo. Gleda tablo na bolniški zgradbi. Še danes, ko je od takrat minilo 30 let, ji je to živo pred očmi. Bolnica za živčne bolnike. Ne more sprejeti. To je zdaj ona. Najprej Titova štipendistka, zdaj »živčna bolnica«. Znani psihiater jo vpraša, zakaj je prišla v njihovo norišnico. Ne bolnišnico, ampak norišnico. Bolniki so za v bolnišnico, norci pa za v norišnico! Po dveh mesecih bolnice v mestu Y se izvleče. Tablete in injekcije postanejo njena realnost. Kljub vsemu ji gre dobro. Slavni psihiater pravi, da ji gre dobro, da je lahko med srečneži, ki se jim nikoli ne ponovi. In res se ni, 14 let. V tem času noče slišati o psihiatriji! V njej pa se nabirajo nepredelane stvari, povezane z boleznijo in prvo hospitalizacijo. Dolgih osem let čaka otroke. Sprašujejo jo, ali jih morda ni, ker je živčno bolna. Boli, duša krvavi. Potem vendarle prideta otroka. To je največ, kar je dosegla v življenju! Deklica in deček, darilo usode. Zre v njune oči, hvala ti, dobri Bog, hvala, ker si! Otroka sta bistra in lepo napredujeta. Ko sta stara šest let, se nepredelane rane odprejo, bolezen se ponovi. Tokrat je še težje, ker trpi družina, trpita otroka. Mati ne je, ne spi, ne govori. Otroka se čudita.

Družina odide na Rab, na počitnice. Mati vse noči hodi, spanca ni in ni, ne spravi vase koščka hrane. Otroka postajata žalostna, pri barvanju uporabljata temne barve. Sprašujeta mamo, ali ji hrana ni dobra, vprašata, zakaj se boji morja, ali ga nima več rada. Sklenejo, da gredo domov. Pot domov postane njen prvi Camino. V življenju jih bo še veliko ... Se nadaljuje.

Nataša Štemberger

MESO

Kakšno gesto sem danes doživela v City centru v Mariboru ... V Mercatorjevi trgovini v kleti nakupuje starejši par. Z mojim sinom sva tretja v vrsti na blagajni. Na blagajni starejši par ugotovi, da nimata dovolj denarja, da bi plačala celoten nakup. Verjetno nista dobro preračunala ...

S svojima – predvidevam – mizernima pokojninama jima ni preostalo drugega, kot da sta del nakupa vrnila. Kolikor mi je uspelo videti, je bilo to meso, trije paketi. Počutila sta se grozno, bilo jima je nerodno. Ko sta preostali nakup zlagala v vrečke, malo odmaknjena od blagajne, je gospodič v zeleni majici, s čopom na glavi in majhno bradico, plačal svojo malico in še njuno meso. Namerno.

Vsi na blagajni smo postali solzni, ko je prodajalka poklicala gospo in ji povedala, da je meso poravnano in da ga lahko da v vrečko. OMG, še zdaj se jočem. Te oči od para, polne hvaležnosti, nikoli ne pozabim.

Monika Jelen

Cestna filozofija:

C7-ZGODBE

KONTRA DRŽAVA

V prejšnjem zapisu sem napisal, da je na vidiku drugi val koronavirusa. Takrat se temu ni zdelo tako, se je pa vmesen čas dodatno začinil s tem, da so moj primer predali z zavoda za zaposlovanje na socialno. Obenem sem izvedel, da nimam dovolj točk za neprofitno stanovanje, ni čudno, da sem nezaposljiv, saj mi država ne omogoča doma. Kakor pred leti, ko sem dobil otroka in nisem dobil stanovanja, ker sem bil 666. v vrsti, tako tudi sedaj po besedah strokovne delavke nisem zbral dovolj točk, ker nimam otroka v skrbništvu. Kako pa naj bi ga imel? Kakšne pogoje sploh ta država omogoča človeku za preživetje, se sprašujem. Normalno, da sem se razšel z bivšo, kje hudiča pa naj živim in od tam hodim v službo? No, hvala bogu ali komu, da sem vsaj 35. na vrsti za bivalno enoto, v katero pa seveda družina sploh ne spada. No, ko jebe vse skupaj, glavno, da bom lahko vsaj nekje prespal in imel svoj štedilnik in hladilnik. Lepa država. Želim ji vse najboljše ter da si razdelijo še tista stanovanja, ki so na voljo različnim manipulatorjem s točkami, ki sploh nimajo otrok.

LP Sony

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

STIGMA IN SHIZOFRENIA

Domači: če ne razumejo bolezni, je težko, po dolgih letih hospitalizacije te ne sprejmejo nazaj domov, zato moraš živeti v skupnosti ali zavodu.

Delodajalec: nihče te ne zaposli, če si shizofrenik, za vekomaj boš na bolniški.

Okolica: doma, med kolegi, znanci ... si izpostavljen posmehu, češ »kako je tam notri«.

Družba: piše zakone o duševnih bolnikih, kot da so nevarni, zakon o duševnem zdravju je skrpucalo.

Cerkev: te baje ne poroči, če imaš nalepko duševnega uporabnika.

Država: če si bil v bolnici, si registriran duševni bolnik, nisi zaščiten v postopku in nisi enakopravno obravnavan.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

SLABA VOLJA

Nevidno zlo se plazi po deželi. Vse se spreminja. Kot pokvarjen oldtajmer brez bencina gledam, pa nič ne vidim. Izogibajo se me, ker pravijo, da sem pokvarjen, zabit, reven in nesramen. Nimam pojma o ničemer.

Ljudje, ki so me imeli radi, so pomrli, ne bom več prosil, naj me kdo povoha. Ker sem naiven in reven, me lahko vsak nategne. Itak ni nobene koristi od mene. To sem ugotovil pri 62 letih. V življenju sem vse zasral. Psihatrija je iz mene naredila slabega človeka. Brez čustev, brez razuma, brez poštenja in brez ponosa. Če hočem še živeti, moram sprejeti samega sebe. Če naredim vsaj eno dobro stvar vsak dan, sem zmagal. Briga me za vse. Nimam energije za boj.

Ko bom nehal dihati, me ne bo več, zdaj pa še vdihujem razne stvari, ki so nujne in koristne, od zraka do tobaka. Ko bom spet slabe volje, bom poklical ženo, pa bo takoj malo bolje.

Kavica

HIGIENA

Higiena je nekaj osnovnega in ogledalo nas in naših bližnjih. Tudi v našem bloku, ki je po mojem mnenju v primerjavi z marsikaterim blokom lahko pravi zgled. Imamo čistilni servis, tako kot večina blokov v Sloveniji. Morda s to razliko, da pri nas čistilni servis puca tudi stranišča, kopalnice in kuhinje, ker so to pač skupni prostori. Vendar so ti prostori kljub stanovalcem, ki so za marsikoga svinje, ves čas čisti. Zakaj to pišem? Zadnjič sem bil na obisku pri starših v stolpnici in na oglasni deski videl opozorilo s fotografijami. Tam pač na veliko pljuvajo po dvigalu in hodnikih, nekdo je celo uriniral. Na svoje oči pa sem videl v nekem drugem bloku lužico v dvigalu ... Od kužka ali od lastnika? Pa ne le to, tudi stene so v marsikaterem bloku popisane in porisane s podplati čevljev, flomastri, spreji.

Ni kaj, odraz ljudi, ki bivajo v prostoru. Svinja bo ohranila svinjak po svojih normativih in je ne bo brigalo za druge prebivalce štale. Pa tako malo je potrebno! Le zadržati pljunek do svojega stanovanja in tam se lahko popljuje mirno vse prostore. V svojem stanovanju ima vsakdo tudi svoje stene, s katerimi lahko počne, kar mu je volja. Toda skupni prostor je vseeno skupni prostor in vsaka glava je svoj svet. Nekoga motijo pljunki, spet drugega odtisi podplatovali ali da Franci napiše: »Mici, ljubim te do dna.«

Taubi

NEK CESTNIH AJ

ULICA JE NAMENJENA VSEM PREŽIVELIM!

Iva Tisa

ODLIČEN ŽIVLJENJSKI STANDARD

Namesto kruha so nam dali iger in turistične bone. Čez noč je vsak Slovenec postal mini bogataš.

Dobili smo bon za 200 evrov, potrebuješ pa še enkrat toliko za spodobne počitnice oziroma vikend paket. Tega si marsikdo ob mizernih plačah, pokojninah in socialnih transferjih ne more privoščiti. Na voljo je nočitev z zajtrkom. Če hočeš v hotelu popiti kapučino, te to stane 1,6 evra, v malo boljšem in večjem hotelu pa še več. Invalidi so oproščeni plačila turistične takse, ki znaša na dan od 2 evra navzgor. In kako sem jaz koristil vavčer?

Za svoj dopust sem izbral Kranj in zelo priznan in renomiran hotel, kar je osebje dokazalo tudi tokrat. Bili so zelo ustrezljivi in profesionalni. Koristil sem tri nočitve z zajtrkom. Kosila sem izvedel izven hotela v obliki dnevne malice, za večerjo pa sem si kupil sendvič in pijačo.

Robert Žerjav, Lesce

NOV ZAČETEK

Bil sem povsem na dnu, dokler nisem spoznal Kraljev ulice, dali so mi priložnost, da zaslužim denar s katerim kupujem hrano in plačujem položnice. Tukaj sem spoznal veliko oseb, ki ima podobne težave, kot jih imam sam. Vesel sem, da obstaja žarek upanja. S tem spoznanjem se soočam iz dneva v dan.

Igor »G«

BIVALIŠČE

Ljudje me sprašujejo, zakaj nosim ključ s seboj. Zakaj? Zato ker moram zaklepati svoje drevo, kjer živim. Ker je ugodno, bi vsi radi živeli na mojem drevesu.

Iva Tisa

SANJE

Sanjala sem, da sem srečna, vesela in zdrava, da družina okoli mene je zbrana, da se imamo radi. Gledam, ko sinček se po tleh plazi. Moj dom je čist, s soncem obsijan, a ko se zbudim, je vse obratno. Brez izjem.

Anea

SPET NA CESTI

Ko tretjič pristaneš na cesti, se vprašaš, ali je sploh še vredno živeti. Čeprav sem živel normalno, sem čez noč spet pristal v bazi in vsak večer premlevam, kako naj se postavim nazaj na noge ter kako naj grem delat, saj nimam osnov za higieno, kaj šele počitek. Seveda sem takoj vložil prošnjo za izredno socialno pomoč in upam, da jo čim prej dobim in jo namenim za sobo, samo da se bom spet počutil kakor človek.

Ko hodijo mimo mene med ponujanjem Kraljev, ljudje ne vedo, da sem na cesti, saj tega ne morem govoriti na glas, enostavno tega ne zmorem. Ni lahko, ko nimaš nikogar, ki mu lahko zaupaš svoje težave. Včasih razmišljam, zakaj smo sploh na tem svetu, saj tudi če pošteno delaš, vseeno nikakor ne prilezeš na zeleno vejo. Nikakor, a leta bežijo hitro, prehitro. Zdaj je še zadnji čas, da se postavim na noge, in to na trdna tla. Sem pa spoznal, da lahko kljub rednemu plačevanju računov ostaneš brez vsega. Človek pač danes ni zavarovan za takšne primere, žal. Zato se je vredno pripraviti na kaj takšnega, da imaš vsaj dovolj denarja, če že ne kaj drugega, da si lahko najameš sobo ali stanovanje.

Še sreča, da obstajajo dobri ljudje, čeprav je vse več takšnih, ki gledajo le nase in nič na druge. Tako vseeno ostaja malo upanja, da bodo dobri ljudje prišli tudi mimo mene. Jaz pa se bom med tem spet pobiral s ceste, sam, kakor že dvakrat. Lep je svet, lepo ni tisto, kar živi na njem, izjema so živali in rastline.

Jenko

PROŠNJA SONČNI UPRAVI

Pisala bi prošnjo sončni upravi, da naj nam omogoči visoke temperature čez celo leto. Kralje ulice namreč ponujam na mestu, kjer zelo piha, kar ni preveč prijetno.

Iva Tisa

ANEKDOTE IZ PRODAJE

AVGUST

Spet se veselim vsaj tega dela – ponujanja časopisa. Klima se zelo spreminja, tako kot moje razpoloženje. Delovno mesto pred Knjižnico Otona Župančiča mi je všeč, ljudje radi berejo in radi zahajajo tja, pa še marele mi ni treba uporabiti. Malokrat slišim kaj zelo slabega, se pa tudi zgodi, da mi kdo reče: »Tuki not so same žalostne, nesrečne zgodbe« ali »Tega klumpa ne berem«. Upam, da smo vas s tematsko številko Najlepši kos življenja razveselili. Med ponujanjem časopisa razmišljam, kaj si ljudje mislijo o kraljih in kraljicah. O našem zbiranju in druženju v bližini društva, vidni smo. Včasih bi bil kdo rad neviden. Vsak po svoje se zateka po neko vrsto pomoči, od substanc pa vse do boga. Včasih slišim tudi kakšno (najbrž) upravičeno: »Takmu, ki dela napake še naprej in ves denar zagoni v neprave stvari, še centa ne bi dal.« Vse slabo se vrača.

Sonata

NEODGOVORNI STARŠI

Tako kot vsak dan stojim na istem mestu, a ljudje me vedno znova presenečajo, tako v negativnem kot pozitivnem smislu. Stojim torej pred trgovino, ko naenkrat slišim otroški jok. Pogledam, kje za vrata joka dojenček. Vidim parkiran BMW, v njem pa dojenčka, starega komaj nekaj mesecev. Tako se je jokal, da so se ustavljali tudi drugi ljudje. Ja, hudiča, kje pa so starši, mi pade na pamet. Takoj grem v trgovino in vprašam, čigav je dotični avto, pa reče fina mlajša gospa: »Ja, kaj pa je, moj je.« *Da vas ni sram, vi greste lepo po nakupih in pustite v avtu nekaj mesecev starega otročička, še psov ne puščajo v avtih, kaj šele ljudi.* Takoj ji je padel obraz do tal. Ko je prišla do avta, je dojenček še vedno jokal, ko bi znal govoriti, bi ji sam povedal, da je zelo neodgovorna mamica. Ničkolikokrat se kakšne starše vlačijo po ustanovah in se jih po nepotrebnem obsoja in sankcionira. Pa drugi strani pa ljudje, ki so premožnejši, lahko počnejo marsikaj nekažnovano. Me prav zanima, kaj bi se zgodilo, če bi jaz revež poklical policijo. Kot pravijo, denar je sveta vladar, bo že držalo. Če bi vedel, kje prodajajo zdravo kmečko pamet, bi gospej iz zgodbe to nemudoma sporočil. Čuvajte svoje zlate otročičke, saj nesreča nikoli ne počiva, neodgovornost pa še toliko bolj pripomore k temu, da pride do tragedije.

Jenko

LENUHI, KI NOČEJO DELATI

Med ponujanjem časopisa mi je nekdo rekel: »Lahko bi šla delat.« Odgovorim, da delam, ponujam časopis, odide vidno nezadovoljen.

Aja, morala bi sedeti v topli pisarni, kjer imajo kuhinjo, kjer bi si lahko pripravila topli obrok. In ja, seveda, to pa bi bilo delo. Ljudje na kraljih nismo leni. Razliko pač dela dejstvo, da večinoma ne delamo na toplem, kjer so možnosti za neovirano ustvarjanje boljše.

Iva Tisa

POŽREŠNEŽ

Delam, kolikor se da, v teh časih nam je težje, a vendar se najdejo rožice, ki ti življenje še bolj otežujejo ...

Pride gospod, redna stranka, prijateljski odnos, v vozičku ima evro, ki ga želi podariti. Pa pride iz trgovine mesar, pospravlja vozičke, ki so zunaj, ker se jih je nabralo preveč, pa reče, da bo tudi omenjeni voziček odpeljal. Gospod mu reče: »Dajte njemu evro, ki je notri.«

In kaj on naredi? Naredi se francoza in vzame evro in gre. Sram me je bilo iti do njega in ga vprašati, zakaj je vzel evro, ki je bil namenjen meni.

Ja, vedno so in vedno bodo obstajali ljudje, ki so požrešni. Ga bom morda vprašal, ko ga srečam, kam je dal moj evro. Okradel je reveža, ki že tako nima nič.

Jenko

VZEMI PECIVO + VODO

Vkorakali smo v vroč in soparen avgust. A letos nam ga je vreme pošteno zagodlo. Takoj na začetku avgusta nas je prešla hladna fronta in temperatura je bila za to obdobje zelo nizka. Ne vem, ali je to zaradi prestopnega leta, vremenskih nevšečnosti, stresnega in precej negotovega minulega obdobja, morda skupek vsega, vem pa, da zelo negativno vpliva na ljudi, kar se pozna tudi pri ponujanju časopisa.

Tako sem neko jutro pošteno *zadekana* in nič kaj polna energije odšla poskusit srečo z uličnimi časopisi. Ker sem v rokah imela še toplo, ravno izdano številko, sem bila prepričana, da mi bo ponujanje steklo. Ko mi je po slabi uri uspelo prodati en sam izvod in je čez podhod, v katerem stojim, zapihal leden veter, sem premražena in sita vsega že skoraj obupala. V tistem je mimo mene prišel gospod, s katerim pogosto rada poklepeta. Takoj je opazil, da se tresem od mraza, ter pohitel v bližnji bar in mi prinesel vroč čaj; ki me je dovolj pogrel, da sem lahko nadaljevala s ponujanjem.

Tisti dan nisem dala iz rok veliko izvodov, sem bila pa zadovoljna sama s seboj, saj nisem obupala in sem dala vse od sebe, tudi s pomočjo okrepčevalnega toplega napitka.

Špela

IN MEMORIAM: BOŠTJAN STRITIH - STRIPI

Skruseni sporočamo, da nas je zapustil dolgoletni član društva in vratar naše nogometne ekipe Boštjan Stritih - Stripi. Pred tednom dni je dobil svojo nastanitev, svoj ključ, svoja vhodna vrata. Brez besed smo. Naj ti bo rahla zemlja, Stripi!

Danes sem zelo žalostna in imam vlažne oči, kot bi mi umrl eden od svojcev. Ker si bil dan za dnem pred Hoferjem v bližini našega doma in sem vedela in čutila, da si dober človek, sva se velikokrat zapletla v pogovor.

Leta so minevala in sčasoma si celi naši družini postal zelo blizu. Ne bom pozabila tvojih vzpodbudnih in tolažilnih besed ob moževi bolezni, ko sem vsak dan hodila mimo tebe v Klinični center na centralno intenzivno nego. Kmalu zatem si se znašel tudi ti tam in presrečna sem bila, ko so te po dolgih mesecih »spravili pokonci« in izpustili iz bolnice. Bodrila sem te in držala pesti, da bi ti uspelo. Večkrat sem ti rekla, da se moraš, kljub hudim preizkušnjam, boriti zase in za svojo hčerko, enake starosti kot moja, ki si jo imel zelo rad. Žal se ni izšlo.

Počivaj v miru, Boštjan! Prekratko je bilo tvoje življenje, a dokler bomo mi živi, boš živel v srcih vseh, ki si nas grel s svojo toplo dušo.

Bojana M. F.

Boštjana poznam že skoraj celo življenje, vse odkar sem hodila v osnovno šolo, v 6. razred, in je pred Hoferjem na Šmartinski začel ponujati časopis. Vsak dan, na moji poti domov, sva se pozdravljala. Potem je nastopilo fazanstvo, ko sem domov prihajala cela počeckana in mi je povedal, da je bila njegova hči prav takšna kakšno leto pred tem in kako je ponosen nanjo. V mojih gimnazijskih letih je zaradi pljučne embolije moj oče pristal na intenzivni negi, bil je v komi. Z mami sva ga obiskovali vsak dan, pot naju je vodila mimo Hoferja, kjer je časopis ponujal Boštjan. Z mami naju je vedno zamotil in bodril, da sva imeli moč upati. Tak je bil Boštjan, vedno pozitiven in čuteč do sočloveka, četudi ga ni osebno poznal. Nekaj, k čemur bi morali vsi stremeti.

Zaradi Boštjana sem začela nositi bolj pisane barve. Na enem od svojih pohodov od doma do bolnice mi je rekel, naj grem k očiju na obisk v pisanih barvah, da mu prinesem pozitivno (takrat sem nosila samo črno, sivo in izjemoma belo). Od tistega dne sva z mami res nosili svetlejšo in bolj pastelne barve, do danes, ko je oči že doma in je okreval.

Lani sem odšla na faks in se nisva več videla. Žal mi je, da ni imel več časa, da bi s svojo neverjetno pozitivnostjo in prijaznostjo do sočloveka tako vplival in spreminjal še mnoga druga življenja. Moje iskreno sožalje družini.

Gaja Hana

Stripija sem poznal vsaj 15 let. Bil je kralj v pravem pomenu besede. Spoštoval sem ga zato, ker je bil dober srčen in vedno pripravljen pomagati. Seveda ga nisem poznal samo jaz, poznala ga je cela Slovenija. Bil je eden izmed redkih, ki je tudi na deževen dan prinesel sonce. Nikoli ni bil sramežljiv in se je

Foto: arhiv KU

trudil, da bi se z vsemi razumel. Je že res, da imamo vsi napake, takšne ali drugačne, in tudi on ni bil izjema.

Me je pa pri Stripiju vedno presenečal njegov pozitiven pogled na ta umazani svet, v katerem živimo. Ni bil med pohlepnimi in je bil zadovoljen tudi, če je spal na ulici, le da je dobival svoja zdravila, ki so ga držala pri življenju. Meni bo ostal v prelepem spominu in gotovo tudi vsem drugim, ki so ga poznali. Pred »njegovim« Hoferjem ga bodo zagotovo pogrešali.

Žal mi je, da je prezgodaj odšel, in upam, da sedaj uživa na drugem svetu na svojstven način. Vsak bo dobil svoj raj, če si ga bo le zaslužil s svojimi dejanji za časa življenja. Stripi, pogrešali te bomo!

Pero Djošan - Grdi raček

Stripi ... Ne vem ... Tako blizu si mi bil, pa spet si zdaj tako daleč. Veselil sem se, da sva postala soseda, pa ... Zakaj si zbežal?!

Taubi

Boštjana se bom spominjal kot vedno prijazno in toplo osebo v ambulantni. Včasih smo veseli, da srečamo nekatere ljudi v svojem življenju; Boštjan je bil taka oseba, ki mi bo ostala pri srcu in v lepem spominu.

mag. Rajko Vajd, dr. med., spec.

Mariborska stran:
Renato Volker - Rene

VSI SMO DŽANKIJI

Foto: osebni arhiv

Nedelja. Pijan od sinočnjega kozarca refoška in dveh pirov in enega kratkega, za korajžo, odvisnost od alkohola, ki to zares ni, aplavza, odvisnost od tuje pozornosti, ki to zares ni, sem se ob desetih dopoldan odzval prijateljičinemu povabilu, odvisnost od odnosov, ki to zares ni, na kavo. Odvisnost od kofeina, ki to nekako ni. Nekako se je podvojila, kot je odvisnostim v navadi. Prijateljica mi je ob slovesu dejala, da mora ob nedeljah obiskovati očeta. Odvisnost od starša, ki to nekako ni. Pri kosilu se nisem mogel odreči maminim mesnim polpetom. Odvisnost od zadovoljevanja brbončic na račun nekogaršnjega življenja, pa čeprav je ta nekdo samo žival. Samo košček čokolade za poobede. Pa še temna je in kandirane pomarančne ostružke ima potresene v sladko nadržje. Odvisnost od sladkorja, ki to nikakor ni.

Po neuspelem popoldanskem počitku, adrenalinska odvisnost je hudič, sem se spravil na aplikacijo za zmenke, ker sem bil noro potreben. Odvisnost od seksa. Odvisnost? Včasih nisem mogel zaspiti, če nisem koga dol dal. Danes je dovolj osamljeni orgazem. Spolovila so tako zelo priročna. Grinder. Eden se ne javi, drugi ne ve, kdaj bo imel čas, tretji ni zainteresiran, oni je predaleč. Grem na otok pogledat, če bo kaj pametnega. Zavem se problema. Ne. Danes me ne boš. Grem na daljši sprehod po Pohorju. Bos. *Grounding*. Cela znanost. Odvisnost od narave, ki jo zanemarjamo. Zamudim avtobus številka 6. Odvisnost od časa. Torej grem vseeno na otok. Na avtobusni postaji se umikam v senco in prestrežem sporočilo na Messengerju. Odvisnost od družbenih omrežij. »Danes za ob štirih še velja?« »Seveda,« odgovorim. Ma kaki seveda, pozabil sem na dogovor. Pred nekaj dnevi se je znanec vrnil s psihiatričnega zdravljenja. Obljubil sem, da ga bom med zdravljenjem na kliniki obiskal, pa ga nisem. Odvisnost od obljub, samo da dobro izpademo. Vljudni in prijazni in človeški in ta šit. Slaba vest me je prejšnji teden prisilila sprejeti vabilo na nedeljsko popoldansko partijo šaha. *Charity fuck*. Hvaliti se. In tako ena bojna oprava: *cargo shorts*, nabasane s kondomi, lubrikantom in osvežilnimi robčki, zamenjajo drugo izvedbo istega človeka. Bele lanene hlače, havajska srajca, sončna očala, slamnik, zapestnice, rjavi natikači. Barvno usklajena zmeda. Odvisnost od imidža. Odvisnost od *looking good*. Nisva igrala šaha. Samo sedela sva in kramljala o šahovnici življenja in potezah, ki jih bova vlekla v bližnji prihodnosti.

Vsi smo odvisni od nečesa. Včasih celo od samega sebe. Občutek pomanjkanja, sebičnost, strah pred ponovno zlorabo, varnost v osami, odtujenost. »Nikogar ne potrebujem. Čisto okej sem. Sam in srečen.« Malo morgen. Sam in srečen ne obstaja. Vsaj ne v mojem svetu. Brez dotika sočloveka, brez pogleda v oči, ki seže do srca, brez poslušanja me ni. Živim samo v tvojem poslušanju. Samo tam sem doma. In zato toliko trobezljam in nakladam in se vsiljujem, da te prepričam, da mi je tam mesto. Ne zavedam pa se, da se z neposlušanjem tebe oddaljuješ v svojo lastno oazo. Bežiš pred mano, ki te kamelje žejen izžemam. Ne pravijo zastonj, da ne poslušamo, da bi slišali, pač pa, da bi odgovorili in povedali svoje mnenje in, ja, dominirali. Se pametne delali, po domače. Vseh teh odvisnosti in socialne inteligence se počasi, a vztrajno zavedam. Zanimanje je prva faza odvisnosti. Odvisnost ni problem. Odvisnost je odgovor na problem. Začasni, prijetni izhod v sili. Užitek umora bolečine spomina.

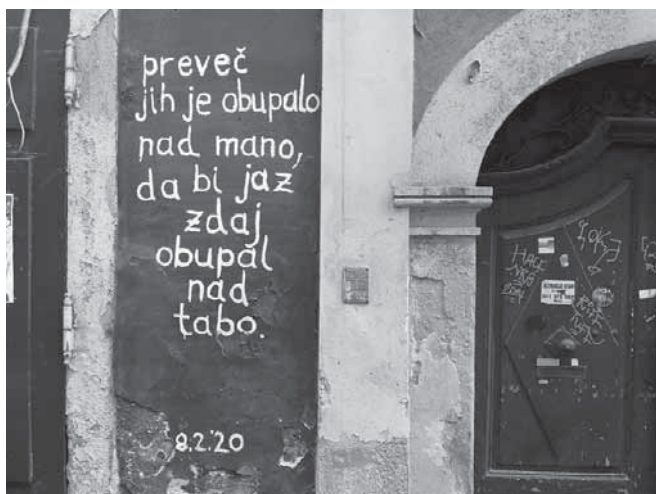

Foto: osebni arhiv

In tako hodimo po ulicah, lebdimo nad someščani, drsimo po stanovanjih in kot droni opazujemo družinske člane, v spalnici z enim očesom špegamo v partnerjevo intimo in skrbimo, da on naše lastne prevare ne uzre v drugem zrklu. Hinavimo do nezavesti. In nezavest zna biti ključ do rešitve. Zavedanje korena, srži, bistva, izvora odvisnosti, pa nisem noben teoretski strokovnjak, ampak izkušen grešnik, je lahko začetek njenega konca. Žal premnoge premakne šele tragedija, bolečina izgube, bolezni ali smrti. Onkologija je močan bolnišničnomotivacijski oddelek. Nekaj nas mora nasuvati v trmasto rit, da si rečemo: »S takim tabo nočem več živeti.« In pol se usedeta Ti in Ti in bi se rada pogovorila. Enkrat za vselej. Tokrat zares. Zdaj ali nikoli. Najprej molčita. Potem se mulita in si lažeta in se sprenevedata in se počasi začneta drug drugemu rogati in posmehovati in se odtujita po krožnici sprenevedanja, dokler se na koncu tristo šestdesetih stopinj izogibanja ne zaletita s hrbti in prestrašeno gledata v naperjeni cevi grožnje poraza. Eden se mora vdati. Eden mora umreti. Enega je treba resetirati in na novo programirati. Točno vesta, kateri je povzročal bolečino. Točno vesta, kdo se mora ukloniti. Točno vesta, da ga bo težko pustiti oditi. Tako koristen je bil. Tako močen preživetveni nagon je imel. Toda razlika je, velika razlika, med životariti in živeti. Nikomur ne mislim soliti pameti ali kar koli vsiljevati, vendar kdor ni zadovoljen s svojim življenjem, kdor še ni, kjer bi rad bil, kdor je osamljen in išče sorodno dušo, komur so njegove lastne odvisnosti ovira pri osebni izpolnitvi, se bo moral pogovoriti sam s seboj, ker drugega recepta za zdaj ne poznam. Osebna izpolnitev je predpogoj za partnersko srečo. Kdor svojim otrokom ne bi priporočal lastnega poklica, je tudi zase verjetno slabo izbral. Morda začne tam. Čas celi vse rane, potrebuje pa našo pomoč. Poklic in poslanstvo sta lep par. Njuni otroci so čudoviti plodovi ljubezni in izpolnitve. Sreča se naseli v tako popraskano, počeno in ponovno zlepljeno lupino. Vrednost se ti celo poveča. Kintsugi. Še vodo drži. In potem odvisnosti počasi izgubijo interes. Nisi jim več zanimiv, ker te začne zanimati življenje. So dnevi, ko sem. So dnevi, ko nisem. Danes sem. In vedno imam samo danes. Vedno imam možnost izbire. Izbira te odpre za nove možnosti. Ene so banalne, kot pisanje po mestnih stavbah, mahanje z zastavami na protestih, igranje šaha z random folkom, poslušanje ciganov na ulici ali celo pisanje kolumne za Kralje ulice.

Hvala ti, dragi moj, posvojeni, ponotranjeni, sprejeti džanki, za današnjo lekcijo. Hvala ti, bralec, ker bereš. Kakor koli stabilnega se občasno počutim, v tem trenutku upam priznati, da sem odvisen od vaju. Hvala tudi tebi, dragi urednik, da si naš most. Kakor kamen, skala, kost.

ZGODBA MOJEGA ŽIVLJENJA

Bila sem osamljena, pri 18 letih sem izgubila staro mamo, ki je prestavljala edino osebo v mojem življenju, na katero sem se lahko zanesla. Žalost! Potem sem spoznala tebe ... Ljubezen na drugi pogled. Prinesel si mi nekaj novega v moje pusto, narkomansko življenje. Ljubeč odnos, prijaznost, veselje in predvsem razumevanje. Kmalu sva dobila sina, sreča najinega življenja, pravi cukur. Oba neizkušena starša sva se zakopala v knjige in revije o skrbi za otroke. Šla sva pa tudi po zdravi kmečki logiki. Bila sva trezna in sin je zdrav.

Družina, končno nekaj, kar je ogrelo moje hladno srce. S pomočjo prijateljev sva našla skupno delo, ki je zadostovalo za mesečne stroške – odkup, prodaja, odvoz kovine. Začela sva z Mercatorjevim vozičkom, se spomniš? Ljudje so se nama posmehovali, toda ni nama bilo mar. Vstajala sva ob štirih zjutraj, delala do treh popoldne. Pa po sina v vrtec in domov na kosilo. Bila sem ponosna, da ne potrebujem pomoči države. Denar sva začela vlagati v svoje ljubo dete, v stanovanje in prvi avto, to je bilo veselje.

Pa se je zalomilo nekje, še sama ne vem, kdaj. Človek je take narave, da se rad sam nagraduje, čeprav je že vse, kar nama je uspelo ustvariti, bilo samo po sebi nagrada. Prva napaka je vodila k drugi in kmalu sva se znašla na zdravljenju odvisnosti na Metelkovi. Še sva garala, a denar je šel v prazen nič. Edino otrok nama je predstavljal neko mejo in zanj sva lepo skrbela, pozabila

pa sva nase. Recesija, smrt najinih ljubih živalic (zastрупitev), ljubosumni sosedje, vse je začelo propadati počasi, po malem. Droga je uničevala najin odnos – nezaupanje, jeza, manipulacija in pomanjkanje dela – vse je šlo samo še navzdol. Ti si se ustavil, jaz se nisem. Nesoglasja v družini in prepiri so se stopnjevali, da sem za nekaj časa odšla od doma. Morala sem urediti misli. Zaupala sem ti, da boš sam poskrbel za najinega sina. Kako je ta kaos vplival nanj, bog pomagaj, takrat nisem želela razmišljati. Bosta vse najino delo in ljubezen šla v nič zaradi droge?

Žarek upanja je posijal, ko sva v najem dobila stanovanje Javnega stanovanjskega sklada MOL, vendar se to ni odražalo v naši že odtujeni, pa nekoč tako povezani družini. Namesto da bi se pobrala, sem padla na samo dno. Moje uničevalno vedenje in življenje sta ubijala tebe in otroka. Postavila sta mi ultimati! Se boš odločila za življenje ali bedo?

Zdaj sem na oddelku za detoksikacijo. Razmišljam, kakšno srečo sem imela in koliko razumevanja je bilo potrebnega, da si mi pomagal in me spravil v red, da so me sprejeli. Zdi se mi, da sem kot otrok, ki se uči življenja še enkrat od začetka: pravila, obnašanje, sprejemanje, delo. Asertivna komunikacija. Čaka me še dolga pot, a dokler vem, da si ob meni in skrbiš za dete, mi ne bo hudega. Še trije tedni do konca. Poljub, pozdrav in objem.

Psiha

PAPARAZZI ZA REVEŽE

IZ DNEVNIKA 18-LETNE SARE

Foto: osebni arhiv

SATURDAY

September

25

8.4.

Dans sm šla po petih letih na srednjo šolo. Mel so voljo zamenjat tla, fasado in ommarce! Ampak vhodnih vrat se še vedno noben živ bog ni spomnil popraviti. Kaj je hujš od tega, da se spet zahajjaš v kuhinjo? TO, DA PRVI LETNIKI ZGLEDAJO STAREJŠI OD MENE!

Al pa to, da prvo naletim na profeta iz infe in mi pizdi naj grem v razred... po tem, ko je dojel, kdo sm... je pizdu, ker sm pozabila funkcije za excel.

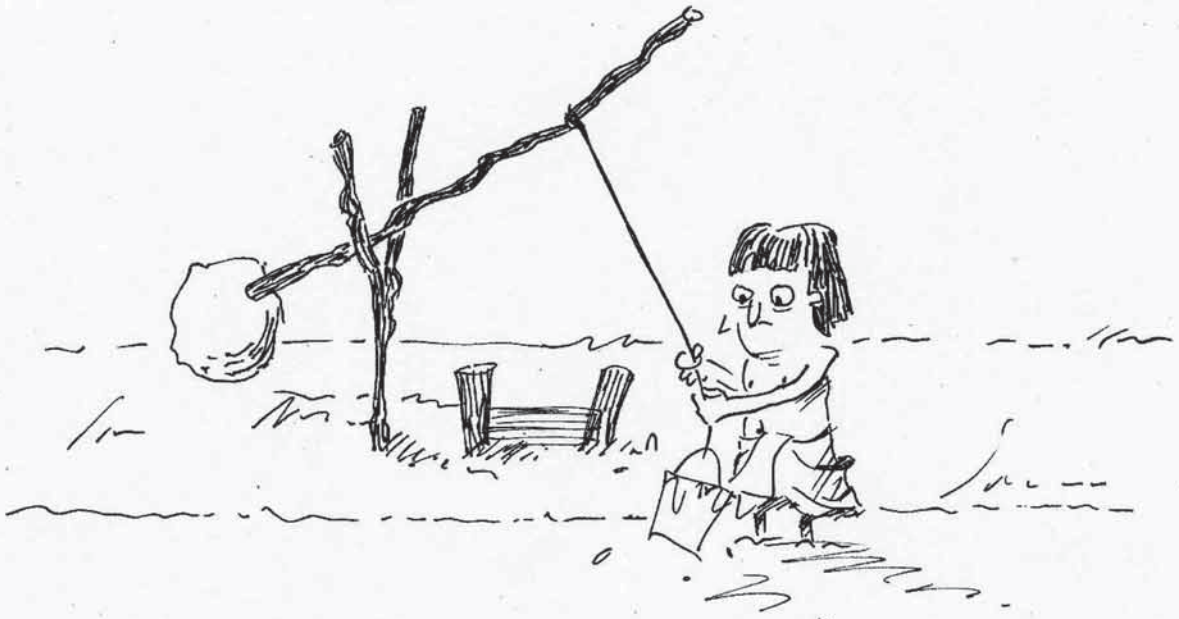
Profesorca za geografijo me je bla vesela, dokler je nism uprašala, če še vedno na zemljevid kaže z anteno od avta. Je kr šla :D Zares vesela me je bla sam profesorca zgodovine, ker sm ji v drugem letniku z metlo zrukal projektor, da je pol dela še en teden in mi je še zdej dolžna kavo.

Drugi nism vidla. Sm šla pa sedet pred tajništvo za en dober throwback na moje vesele urice z ravnateljico. Pa na cik pred vhod. Tokrat sm mela šanso opušak vržet v smeti, ker so tudi to dobil.

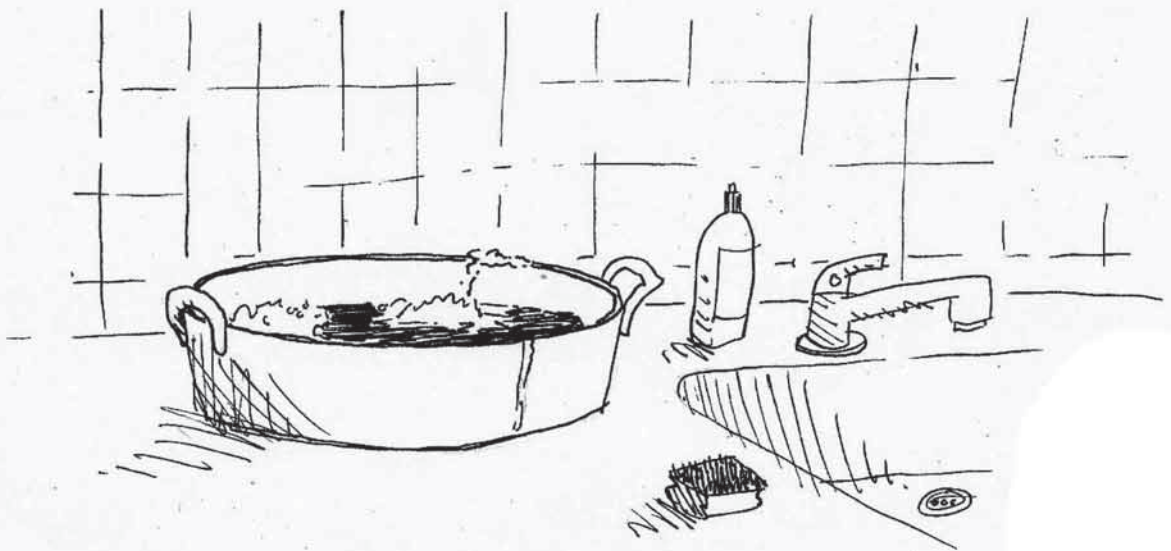
Sam da smo mi šli, pa je šola ratala k bajta od Kim Kardashian. LEPA! Sam brez duše. HAHA!

želim vedeti več:

- namakalni sistem -

5500 pr. n. št. - izumljen za potrebe dovajanja vode na območjih, kjer je premalo padavin za gojenje ječmena.

Danes - ne samo v poljedelstvu, sistem zasledimo tudi v skupnih gospodinjstvih, ko nekdo skuha rižoto. Nato se posodo namaka. Nihče sicer ne ve, kako dolgo se posodo namaka, je pa dejstvo, da je namakanja konec, ko ti dopizdi, ker posodo potrebuješ in jo nato ti pomiješ.

Kurita

VRTI SE KOLO SREČE

Prijateljica mi je dostikrat rekla: »Joj, Čuri, no, skoz ena negativa!« To me je vedno vznemirjalo, saj je velika razlika med težkimi in negativnimi okoliščinami in negativnim odnosom. Ko se v mislih sprehajam po poti, ki jo imam za seboj, mi je ta razlika tako očitna, da težko razumem, kako ljudje niso zmožni razlikovati med okoliščinami in odnosom do njih.

V bolj oddaljeni preteklosti so bile moje okoliščine dokaj ugodne, a zaradi tega, kaj sem bil in kar je bilo v meni, sem imel izrazito negativen odnos do življenja. A kar naenkrat sta se mi v življenje izza ovinka prikradla upanje in smisel, in takrat se je praktično čez noč spremenil moj odnos iz negativnega v pozitivnega. V obratno smer kot moj odnos do življenja so se spremenile moje okoliščine. Ekstremno težavne okoliščine pa lahko preživijo le ljudje z izrazito pozitivnim odnosom do življenja in do trenutno neugodne situacije. Bolezen, dolgovi, brezdomstvo, stigma, zloraba in še kaj. To so pač okoliščine in realno stanje. Z njimi se lahko boriš in jih izboljšaš le s pozitivnim odnosom. Če imaš pa do okoliščin negativen odnos, pa tam ostaneš in te uničijo.

Še pred letom sem spal v vlažni jami na Savskem otoku v Kranju. Nasploh je bilo težavnih stvari preveč, da bi lahko vse naštel. Od sanacije dolgov, metanja polen pod noge s strani zdravnikov na medicini dela, ki so me po mojem mnenju onemogočali, da bi dobil zaposlitev, nezadostnih sredstev, da bi lahko ustrezno skrbel za svoj diabetes, nestrokovnega in škodljivega ravnanja nekaterih socialnih delavcev in še dolgo bi lahko našteval. In ko je bilo vsega preveč, sem se lani proti koncu poletja shiran in skoraj mrtev znašel v ljubljanskem UKC-ju. A ves čas sem ohranjal upanje in pozitivno držo. In glej ga zlomka. Kar naenkrat so se začele spreminjati tudi okoliščine. Iz neugodnih in dostikrat smrtno nevarnih so postajale vedno bolj ugodne, na trenutke že skoraj pravljicične. Selitev v Ljubljano, poceni stanovanje v centru, res da v slabem stanju in z milo rečeno groznim cimrom, a nov krog ljudi, novi projekti, nastopanje v gledališču, objavljane člankov, sodelovanje z različnimi društvi, ljubezen in še kaj bi se našlo. Vse je šlo na bolje. Sploh nisem več pomislil, da bi se krivulja lahko obrnila navzdol. Ob začetku pandemije mi je kazalo še bolje. Sam sem bil že navajen na ekstremne razmere in pri meni je bilo vse po starem. Lažje mi je bilo morda, ker so se kar naenkrat vsi znašli v težkih razmerah, in to je name vplivalo tako, da sem imel več miru živeti svoje življenje brez vtikanja nosu s strani drugih. A proti koncu aprila je sledilo nekaj, kar moram priznati, da me je presenetilo. Cimer je pokazal prave barve, in tako sem ostal brez stanovanja, kar me je zelo potrla. Novi koronavirus pa si lasti zasluge, da nisem niti ene noči preživel pod milim nebom. Mesec dni sem preživel v začasnem koronazavetišču na Rimski ulici v Ljubljani.

Ja, seveda me je vrglo, saj res nisem računal na še en tak boj in še za povrh sem se skoraj istočasno razšel z eno posebno punco. Da sem lažje preživel težke dni, sem posegal tudi po drogi in se prvič v življenju znašel v resni nevarnosti, da se je *navlečem*. A upanje ni ugasnilo. Ob zaprtju zavetišča je kazalo, da bo nekaj časa treba preživeti na ulici. A krivulja se je spet obrnila navzgor. Za en mesec sem dobil sobo s prečudovito teraso v centru Ljubljane. S koncem junija pa prispel, lahko kar

Foto: Matej Filipič/ALTRX Media

rečem, v raj na zemlji, in bom tu ostal vsaj do konca poletja. Za konec na kratko še dodatno pojasnim razliko med odnosom in okoliščinami. Sem na prečudovitem kraju. Imam veliko dela, lahko pa tudi v miru delam na sebi za še lepšo prihodnost. Ker sem bil tudi sam v preteklosti človek z negativnim odnosom, vem, da če bi se na mojem mestu znašel nekdo, ki nima upanja in ne vidi smisla, bi tu opazil le mrčes, neznosno vročino in tarnal nad ogromno količino dela. Seveda je res, da lažje najdeš pozitivne stvari v mirnih razmerah kot v zaostrenih. Tudi ko sem spal v vlažni jami na plesnivem jogiju ob kupu dreka in narkomanskih iglah, sem bil hvaležen, saj sem vedel, da bi lahko spal tudi na betonu pod milim nebom. Zato je tudi toliko nesrečnih ljudi, saj jih večina verjame, da sreča izhaja iz okoliščin, kar seveda ni res. Najdeš jo v sebi. Verjamem tudi, da lahko vsak v najbolj grozljivih razmerah najde najlepši kos življenja. V tisti moji jami je bil to majhen poganjek novorojene rastline, ki je pognal iz kupa dreka, ob katerem sem spal.

Čuri

P.S.: Iz raja v pekel

Moj raj na zemlji v Opatijski rivieri se je zaradi izkoriščevalca, za katerega sem delal, praktično čez noč spremenil v pekel. Nužen je bil odhod nazaj na ljubljanske ulice. A v mesecu samote sem osebnostno zrasel bolj, kot sem se zavedal. Kljub spanju pod zvezdami in preživetemu hudemu zločinu sem srečen in vem, da sem vedno doma.

IN MEMORIAM: SELIM BEGANOVIĆ

V letošnjem letu zvezde niso naklonjene članicam in članom društva. Smrtni primeri se vrstijo kot po tekočem traku. Na žalost nas je po svoji volji zapustil tudi Selim Beganović. Morda ste ga med ponujanjem Kraljev srečali na njegovem delovnem mestu, morda vam je zapel ali vas nasmejal ...

Selim, počivaj v miru!

SELKO VESELKO

Tako smo ga klicali, ker mu je tak vzdevek izredno pristajal. Vedno me je spominjal na nek stereotip o bosanskem temperamentu – ponos, padanje iz optimizma in uživanja življenja v pravi sevdah z neutolažljivim jokom. Pa še oboževal je muziko in petje, pesmi si je izmislil tudi sam. Ena je bila posvečena Kraljem ulice, ki jo je rad večkrat zapel in vedno na koncu potočil solzo. Žal zapisov nisem nikoli našla, vsi so bili shranjeni v Selimovi glavi.

Zdelo se je, da ima neomejeno število življenj. Padci iz visokih nadstropij, hudi pretepi, večmesečna koma ... To Selima ni ganilo. Vedno je bil hvaležen vsem in za vse, zaljubljen se je v vsako punco in žensko, ki je z njim govorila, za večno si je zapomnil ljudi, ki so zanj naredili kaj dobrega in jim je redno pošiljal lepe pozdrave. Ko je bil močnejše vinjen, nas je pošiljal v tri krasne in se spuščal v prepire. A pil je pač res rad, to je vedno sam povedal.

Pretanko leto je bilo mučno. Selimov nabor življenj se je neizbežno bližal koncu. Počasi in na nedostojanstven način. Selim je vseeno vztrajal pri svojem veselju in z njim jezil sosede; zdelo se je, da niti ne opazi, kako slabo je z njim. Novica o njegovi smrti nas je vse presenetila bolj kot strela z jasnega. Nihče ni mogel verjeti, da se je on, Selim Beganović, odločil za radikalno in dokončno potezo. Očitno pa je v sebi začutil, da je njegov ponos načet, da je vse pesmi že slišal in zapel. In da ga sevdah kliče.

Maruša Ivančič

Foto: Maruša Ivančič

Za tiste, ki te niso poznali, si bil čudna kultura. Nikoli nisi govoril o grozotah, ki si jih dal skozi. Želim ti, da tam zgoraj v miru uživaš ob pogledu na nas. Naj ti bo zgoraj v veselje bolj kot tu spodaj. Ne pozabi nas, kot te tudi mi ne bomo pozabili!

Taubi

Oh, Selim, dušica trpeča, življenje na tem svetu ti ni niti malo prizaneslo. Zdaj je konec bolečine, trpljenja ... Odšel si, ker si tako čutil, in mogoče si imel prav. Selim, naj ti bo lepo tam za mavrico.

Katarina

SEM DIREKTEN KOT ULICE V MOSTAH!

ALEKS

Gostujoči kolumnist:

Darij Zadnikar

KDO JE TU NEUMEN?

Foto: osebni arhiv

Nedavno je en tipičen slovenski politik izjavil, da so ljudje pač neumni. Ne vem niti me ne zanima, kaj je hotel s to domisljico. Mogoče je imel v mislih tiste, ki so ga volili, ali pa one preostale. Če je šlo za prve, bi se lahko celo strinjal z njim. Ampak kaj to pomeni, da so ljudje neumni? V naši civilizaciji je to povezano predvsem z nezmožnostjo, da bi pravilno mislili. In res, že na samem njenem startu si je Immanuel Kant zastavil nalogo, da našo novo dobo poveže prav z zmožnostjo mišljenja, ki naj bi obetala vsesplošni napredek. In to ne zgolj civilizacijski, ampak tudi moralni. To upanje, zlasti kar zadeva moralni napredek, je povsem zgrešilo. Priča smo sicer neverjetnemu materialnemu, tehnološkemu napredku, medtem ko smo v razmerju do soljudi oziroma celo do vsega, kar je živo v našem okolju, napredovali le v brezobzirnem barbarstvu. Lahko bi sklepali, da ljudje tozadevno ne mislimo in smo kratko malo neumni. No, v tistem znamenitem spisu je Kant menil, da ljudje ne mislijo s svojo glavo, da so neavtonomni, da le sledijo avtoritetam, ki pa praviloma niso dobronamerne. Sklepal je, da sta glavna razloga tega nemišljenja strahopetnost in lenoba, za katero so si ljudje krivi sami.

Kantu ni kaj veliko za oporekati, a vseeno mi je moteče, da ima v mislih abstraktnega individuum, ki je iztrgan iz družbenih in zgodovinskih okoliščin. Te okoliščine pa so takšne, da izdatno spodbujajo nemišljenje. Ni dovolj, da smo razumni oziroma inteligentni, morali bi biti tudi pametni, presodni, vrhu vsega pa še modri. Modrost naj bi bila povezana z vseživljenjsko presodnostjo in kot taka je prihranjena za starost. Tudi o tem močno dvomim, saj kako je lahko človek, ki je celo življenje zapravljal za neumnosti, potem na stara leta postal pameten? Ali ne bi modrost bila primerna tudi za otroke, tako kot pri Malem princu? A otroke šolajo tako, da se morajo učiti, kaj naj mislijo, namesto kako naj mislijo. Naša šola je v velikem delu piflarija, kjer so otroci nagrajeni z ocenami, šolski sistemi pa z rejtingi na korporacijskih lestvicah. Nenavajenim samostojnega mišljenja se to ljudem priskuti in se jim zdi naporna, odvečna in celo nevarna dejavnost.

Po drugi strani mišljenje ni, kot sem že očitel Kantu, osamljeno početje. Um se brusi v sporazumevanju z drugimi. Predpostavljajo se torej skupnosti mislečih, ki se znajo pogovarjati tudi o spornih zadevah. V takih okoliščinah nastaja resnično človeško spoznanje. Predvsem spoznanje o njih samih. Temeljni mehanizem sodobnega kapitalizma, njegova osnovna tehnika nadoblasti, je individualizacija, osamitev in odtujitev. Ljudje, ki se ne morejo pogovarjati – v mislih imam zlasti zadeve vsakdanjega življenja in ne upravljanje sistemov –, postanejo potrošniki zagotovljenih kognitivnih izdelkov: stereotipov, klišejev, preprostih resnic, ki so gradniki predsodkov. Ljudje imajo v trebuih in v glavah nekakšen fast-food. Kapitalistična moderna proizvaja standardizirane posameznike. Antropologi so v zadnjih desetletjih ovrgli mit, ki ga je postavil Max Weber, češ da je proces modernizacije povezan s stopnjujočo kompleksnostjo. Ne. Odnosi med ljudmi so vedno bolj standardizirani, nadzirani in predvidljivi. Naše dojemanje stvarnosti je v primerjavi s staroselci povsem enodimenzionalno. Edino merilo nam je izžemanje narave in ljudi, nekakšna

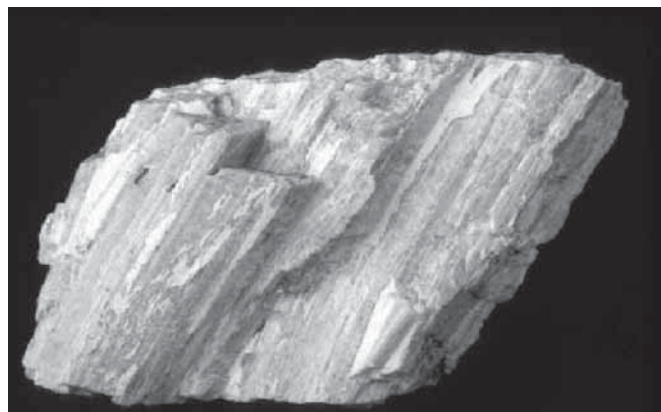
Rade Nikolić

iluzorna predstava o neskončni dobičkonosni rasti. Brez obnove skupnosti mišljenje ni možno. Ljudje imajo namesto glave televizor, monitor, tablični računalnik, pametni telefon ... Ampak ali mislimo samo z glavo? Ali ne raste presodnost, in celo modrost, v neločljivi povezavi s telesom, ki je vir, tako bolečine kot tudi radosti? Ali je sploh smiselno in možno misliti zunaj teh telesnih določil? Empatija je podlaga morale. Naša sposobnost, da razumemo bolečino ali krivico, pa tudi radost in pravico nekoga drugega – gre za telesno oziroma emocionalno vez, ki tke družbeno tkivo solidarnosti. Ljudje, ki jih sistem trga iz skupnosti in jih individualizira, so osamljeni, zagrenjeni in sovražni. Ko jih sovraštvo razžre, jim je nadomestek za realno in solidarno skupnost le ideološka bratovščina isto čutečih nesrečnikov, ki svojo zagrenjenost zlivajo na svoje žrtve. V tem je dobršni del »logike« fašizma (nacionalizma, rasizma, homofobije itn.). Mišljenje, ki ni ločeno od telesa, je edinole lahko vir radostne znanosti, ki si jo je zamislil Friedrich Nietzsche. Od tod sledi, da mišljenje v pravem, osvobajajočem smislu ni rezervirano za profesionalne razumnike, ki čepijo za pisalnimi mizami in so zgolj vozlišča v virtualnih omrežjih. Vsak preprost človek, ki ima razumevanje za soljudi in se ne zadovolji zgolj z bebatim ponavljanjem »resnic«, ki jih razširjajo vladajoče avtoritete, je povsem opremljen, da se sooči s sebi podobnimi. Ti naj potem gradijo zgodbe na temelju spomina in z močjo upanja. Tem zgodbam pravimo spoznanje, po katerem je vredno oblikovati življenja. Politikom, ki proizvajajo stereotipe za vsakdanjo potrošnjo, medijem, ki jih podpirajo in brez sramu širijo laži, znanstvenikom, ki ljudi spreminjajo v »objekt« raziskovanja, šolnikom, ki ubijajo otroško radovednost in ustvarjalnost, pa prepustimo ladjo norcev, ki jo bomo krstili »Neumnost«.

DEDIŠČINA IZ ČASA RAZSVETLJENSTVA

Prirodoslovni muzej Slovenije otrokom in njihovim družinam, šolam, vrtcem ter vsej zainteresirani javnosti ponuja takšne in drugačne čarobne zbirke in privlačne razstave iz vseh obdobij človeške evolucije. S tem skrbi za ohranjanje prenosa zaklada o znanju naravne, družbene in kulturne dediščine naše družbe. Slovenija in njeni ljudje smo tlakovali številna pota in kot v pravljici s svojo državo pridobili teritorialno in pravno samostojnost, v kateri si ljudstvo prihodnost slika samo. Naravno dediščino bogatimo z dosežki in razvojem v umetnosti, znanosti, izobrazbi, kulturi, tradiciji in običajih, narodni zavesti in državljanski ozaveščenosti ter tako prispevamo k idealnemu duhu ljudske humanistične morale in etike.

Posebej plodovito obdobje za razvoj socialnih idej je bilo mlado evropsko razsvetljenstvo, ko je vzklila slovenska ideja narodovega prebujenja. Največji tuji vpliv sta imela Marija Terezija in njen sin Jožef II., vladarja takratnih avstrijskih dežel, ki sta vpeljala številne reforme: obvezno šolanje za otroke od 6 do 12 let, uporabo na tujem odkritih novih vrst poljščin, kot je krompir, in spremembe na upravnem aparatu monarhije. V tem obdobju je živel Joannes Antonius Scopoli (1723–1788), ki ga je cesaričin dvor napotil za zdravnika v idrijski rudnik. Med 16-letnim bivanjem tam je ugotovil, da se domačini ne zavedajo svoje bogate biotske raznovrstnosti v favni in flori. Danes tako praznujemo 260-letnico prvega dela o naravoslovju na naših tleh: Flora Carniolica. Vidnejši domači prebuditelji narodovega duha so bili še Marko Pohlin s prvo slovensko strokovno slovnico, Kranjsko gramatiko iz leta 1768, Valentin Vodnik, avtor prve slovenske pesniške zbirke iz 1806. leta, in Anton Tomaž Linhart, avtor prvih dveh slovenskih komedij. Vsi so bili tudi člani krožka barona Žige Sigmunda Zoisa, slovenskih prostozidarjev ali svobodomiselnih meščanov, izobražencev, celo plemičev v moških tajnih krožkih, ložah, ki so se zbirali v baronovi hiši na Bregu v Ljubljani. S svojim umetniškim delovanjem so prispevali k širjenju razsvetljenskih, kvalitativnih družbenih idej s poudarkom na uporabi slovenskega jezika v

Vir: Prirodoslovni muzej

V zbirki je tudi mineral zoisit, ki se imenuje po Sigmundu (Žigi) Zoisu, prvotnemu lastniku zbirke. Kot dober poznavalec mineralov je Zois ugotovil, da gre za nov, do takrat še povsem neznan mineral.

verskem, strokovnem, uradnem, kulturnem, umetniškem in šolskem okolju in na področjih s potrebo po dodatni izobrazbi takrat pretežno kmečkega prebivalstva. Prirodoslovni muzej kot redno in eno izmed svojih najstarejših ponuja na ogled tudi največjo zbirko mineralov in kamnin na svetu s 5000 primerki, ki jih je baron dobival v dar, kupoval ali pa pridobil iz evropskih rudnikov. Druga njegova dela s področij kristalografije, geologije, geografije, meteorologije in botanike so skupaj s fosili, rudami, smaragdi, diamanti in dragulji shranjena v Narodnem muzeju Slovenije. S to pestro zbirko je bil zelo ugleden v takratni Evropi in na območju dežele Kranjske, lani smo obeležili 200. obletnico njegove smrti. Zoisovo zbirko mineralov in kamnin ter razstavo o življenju in delu Scopolija si lahko ogledate do konca letošnjega leta v Prirodoslovnem muzeju Slovenije.

Jan Omahne Femec

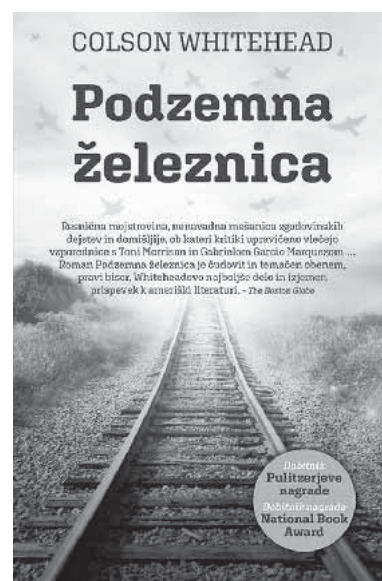
RECENZIJA KNJIGE: PODZEMNA ŽELEZNICA, COLSON WHITEHEAD

V sodelovanju z različnimi knjigarnami podarjamo recenzirano knjigo. Tokratno knjigo *Podzemna železnica* avtorja Colsona Whiteheada podarjamo v sodelovanju s spletno knjigarno Galarna.si. Knjigarni se za podarjeno knjigo iskreno zahvaljujemo. Nagradno žrebanje bo izvedeno v začetku meseca septembra na našem Facebook profilu Kralji ulice.

Čas sužnjelastništva v ZDA, ko so s temnopoltimi počeli, kar se jim je pač zahotelo. Ti so trpeli, a nekateri so poskušali zbežati. Koliko travm so morali doživeti, da so se odločili za pobeg (pretepanje, posiljevanje, izživiljanje ...) in potem dejansko zbežali in ugotovili, da svoboda ni bila ravno to, česar so si želeli. Še vedno so bili v oblasti belcev. Še vedno so ti počeli z njimi, kar se jim je

zahotelo. Le da na bolj prefinjen način. Pa tudi temnopolti sami niso bili vsi ravno popolni. Skratka, vsemogoč kaos, ki ga je povzročila takratna »moderna« Amerika. Cora, glavna junakinja knjige, se znajde v vrtincu omenjenega. Skratka, popoln kolaps po hlepenju za svobodo, pa človek ne ve, kaj to je. Po podzemni železnici lahko zbežiš na svobodo. Zelo lepa in lepo opisana prispodoba v knjigi. Knjiga, sestavljanka vsemogočega trpljenja, ki če ga malo premešamo in posodobimo, vidimo, da tudi danes ni nič kaj drugače. Da tudi danes temnopolti (pa ne le oni) trpijo v ZDA (pa ne le tam). Življenje je vedno bilo in bo eno samo trpljenje, na tak ali drugačen način.

Taubi

SINIČKE NA NAŠEM VRTU

Živim na deželi in opazujem naravo, z njo živim in se od nje učim. Ta spis bi lahko začel tudi: »Stoji tam hiš'ca zidana, pred njo pa stara jablana.« Hišica je res zidana, ni pa v bližini nobene stare jablane ali druge dupline, kjer bi ptice lahko varno gnezdile. Zato sem napravil ustrezne valilnice in jih razobesil na prikladna mesta okrog hiše. Valilnice samevajo vse do spomladi, ko ptice začnejo iskati primerne prostore za domovanje svojih mladičev. Najbolj so prizadevne siničke. Zasedle so vse »moje« valilnice. Pa ne samo valilnice, tudi v poštnem nabiralniku je sinička našla primeren prostor za gnezdenje.

Najprej je treba v bodočem domu vse prostore očistiti stare nesnage iz prejšnjih let. Potem mamica sinička zbira ustrezen gradbeni material, ki ga potem skupaj z očkom prinašata v izbran prostor in z združenimi močmi spletata gnezdece za svoje mladičke. Bilke trave, mah in lišaji so zelo primerni. Mama sinička pa odleti tudi v bližnji hlev, da oskubi živali, nabere dlačice in mehko volno za udobje v gnezdecu. In ko so jajčeca v gnezdu, se starša menjata pri gretju, dokler kljunčki ne pokukajo iz lupine.

Skrb za potomstvo se začne. Črvički, gosenice, muhe, hroščki in drugi slastni zalogaji romajo v lačne kljunčke. Iztrebki mladičev pa čez rob gnezda na tla. Treba je namreč vedeti, da mali ptički nimajo Pampers pleničk in je zaradi tega njihove kakce treba odstraniti iz gnezda s kljunčkom in krempeljci. Glede pleničk za male kljunčke v gnezdu moram priznati, da je imela moja žena Poldka resne namene, da bi »ukrojila in sešila« kakšne krpice za gole ritke malih siničk. Vendar iz te želje ni bilo nič, ker je mama sinička srdito odganjala od svojega zaroda tudi naju, če sva se le približala. V času odraščanja, ki traja približno tri tedne, siničke vzorno skrbijo za svoje mladiče. Vse pa ima en sam cilj – samostojno življenje na prostosti. In ko pride tisti dan, sta starša neizprosna. Mladički morajo na plan v sonce ali dež, meglo ali veter, v petek ali svetek.

Tako je bilo tudi letos. V ponedeljek deževnega dne, da ne rečem v najhujšem nalivu, so mladički zvedavo kukali iz

Maja Bračko & Andreja Štepec

gnezda v jutranje svitanje. Mamica in očka sta jih vabila iz bližnjega grma. Prostost in samostojnost sta na doseg. Samo nekaj zamahov s krilci, ki pa še prav nič ne ubogajo, in mladiček je pri mamici v leskovem grmu. Enemu je tik pred pristankom zmanjkalo moči, krilca so omagala in mladiček je zelo trdo pristal v mokrem grmu. Sedaj bi moral iz gnezda zadnji mladiček. Tamali pa je imel največ pomislov. Očka in mamica sta ga vabila in rotila, obletavala gnezdece in izvajala vsemogoče akrobacije, da bi ga izvabila v grmovje. Tamali pa je le pokukal na plano skozi okence in se vrnil v toplo gnezdo. Takrat sem se spomnil svojega pravnuka Davida, ko ga je mamica zjutraj v mrzli zimi hotela odpeljati v vrtec, pa se je na pragu hiše obrnil. »Mlas je, mami,« je dahnil in odšel nazaj v toplo hišico. Tudi tisti mali ptiček, preden se je vrnil v gnezdece, je morda v svojem jeziku sporočil mamici sinički »dežek je, mami«. Končno se je tamali le odločil za spust v svobodo, vendar najprej v našo bližnjo drvarnico. S prečke na prečko, s skladovnice na skladovnico, čez poleno na poleno je lepo treniral na suhem. Mojo drvarnico si je izbral za fitnes. Kakšenkrat je tudi on trdo pristal na polenih. Potem je

nabral dovolj moči in odletel na sosednje drevo. Za ceno prostosti in samostojnega življenja so ptički zapustili vse udobje in varnost domačega gnezda.

Tudi jez sem pri 15 letih zapustil svoj dom. Pa ne zaradi tega, ker bi moji roditelji to od mene zahtevali. K nam je prihrumela tuja vojska s svojimi pomagači in nam razdejala dom (grdobe grde paglave, masti ste vredni leskove). Od doma so morali moj ostareli oče in sestra s štirimi majhnimi otroki. Jaz pa sem se odločil za svobodo. Pridružil sem se starejšim bratom v partizanih. Ko sem korakal proti Trnovskemu gozdu, sem se počutil kakor tamali ptiček (tudi jaz sem bil tamali pri naši hiši), ki je danes pred mojimi očmi na poti iz gnezda čofnil v moker leskov grm. Začutil pa sem prostost, svobodo odločanja o sebi, samostojnost in občutek, da pripadam ljudem, ki hočejo narediti nekaj dobrega za naše ljudi na tem svetu. Spoštovani mladi starši, omogočite svojim otrokom prostost in samostojnost, kajti to je zanesljivo največ, kar lahko storite za svojega otroka.

Pradedek Andrej Bolčina

Izza rešetak:

INTERVJU IZZA REŠETK: MILAN

Pogovarjal sem se z Milanom Simičem, ki je bil kar petnajstkrat v zaporu in skupno odslužil 24 let kazni. Skratka bil je v vseh vzgojnih, prevzgojnih in zaporniških ustanovah po Sloveniji.

Zapor. Kaj ti pomeni ta beseda?

Šok. Katastrofa. Za nekoga, ki prvič konča za rešetkami, je to konec sveta. To je čisto drug planet. Nekaj, kar je nekomu na svobodi popolnoma nerazumljivo.

Problemi v zaporu?

Marsikdo bi pomislil, da je problem zaprtost, pa ni. Največji problem so zaporniki. Vsak hoče biti najbolj pameten, najmočnejši. Da bi imel mir, je praktično neizvedljivo. Če dam za primer zapor na Dobu, kjer je tudi po dvajset zapornikov v sobi, si predstavljaj, eden smrči, drugi prdi, tretji pljuva po tleh, četrti ti hoče zakuriti med prsti na rokah ali nogah, medtem ko ti peti meče baterije v glavo in podobno. Skratka odtrgano. Tam ni normalnega trenutka, vsaj jaz ga nisem našel.

Kako si se ujel z zaposlenimi?

Nikakor. Zaposleni (strokovni delavci) so tam, da bi ti pomagali, pa ti ne. Saj ti ne morejo. Iščejo neke variante, vendar je to psihično mučenje. Dobesedno te psihično mučijo, uničujejo, zatolčejo, še posebej če nisi dovolj močan. Preživetje v zaporu je tako totalni odklop od vsega normalnega. Marsikdo si tega niti predstavljati ne more.

Kako so ti minevali dnevi za rešetkami?

Mislim, da kar v redu. Delal sem, kar me veseli, v kuhinji, in ko sem bil prost, sem kockal, kartal za denar. Sicer ni bil nek velik denar, a za zapor dovolj, pa še čas je šel mimo.

Tik pred odhodom na svobodo ...

Napeto. Živčno. Drogiraš se, pa se ne moreš zadeti. To je tako pričakovanje ... Jaz sem takrat, ko sem prestajal prve kazni, že razmišljal, v katero hišo bom vlomil, kaj bom ukradel, kje

Foto: Taubi

bom kaj naredil, in to je bil adrenalin. Nihče si ne more tega predstavljati, zapor je univerza za kriminal. Tam se naučiš stvari, za katere prej niti slišal nisi.

Kaj bi rekel našim bralcem_kam?

Zdaj ko so mladi, se jim jebe in delajo pizdarije, a naj pomislijo, da bodo enkrat stari in takrat jim bo žal.

Taubi

024
KRALJI
ULICE

PISMO IZZA REŠETK SVZ

Pišem vam še enkrat, ker nimam nikogar drugega, ki bi mu lahko. Naenkrat imam preveč časa, ker sem v imenu javnega reda in miru (tudi kršil sem ga, žal) zaprt v sobo z izhodom v majhno jedilnico in 20×20 m² velik vrt s klopmi in železnimi stoli. Kazen pač mora biti, še devet mesecev moram odslužiti. Kaj bom potem, pravzaprav ne vem. Obstaja pa tudi možnost podaljšanja kazni, česar se najbolj bojim.

Hodil sem po Kosovem leta '84, potem v tujino, pa v Ljubljano iz že tako osiromašenega rodne Maribora. Potem sem obiskoval Filozofsko fakulteto v Ljubljani, stanoval sem na Kersnikovi 8, bil sosed K4 itn. Življenje sem si dobesedno uničeval s pretiranim pijančevanjem in razuzdanim življenjem.

Zato vidim eno od svetlih točk tudi v vas, kralji, in v dobrih ljudeh. Zmotno sem včasih mislil, da dobrih ljudi ni. Sedaj vem, da to ni res. Dobri ljudje so, samo skrivajo se pred svetom, ki je vedno bolj nevaren in neizprosen. Ni res, da je svet takšen, kakršnega si naredimo. Seveda smo do neke mere soustvarjalci svoje usode, vendar samo delno. Da ne bi končali pesimistično, pa še tale moj rek: življenje je kot jabolčni zavitek, nikoli ne izveš, koliko cimeta je notri. To je moje razmišljanje, lahko objavite ali pa tudi ne. Vesel bi pa bil, če objavite moji dve pesmi, ki sem ju prilepil na pismo spodaj.

Lep pozdrav
Boris Kuntner - Kuki

*To ni pesem,
to so sanje
v krajih, kjer je vojno stanje.
To ni ledena kava,
to je vijolična Milka čokolada.*

Boris Kuntner - Kuki

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjene, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Torek, 26. 5.

To, da so sanje vsakega tu beg, je že vsem znano. Jaz pa sem tak poskus doživel danes. Nekdo na sprehodu se je zaletel v zid, kjer na vrhu kraljuje bodeča žica. Vsi so ga gledali in začeli navijati. Niso bili tihi, saj je paznik to takoj videl, ker je bil tam. Toda ni stekel za njim. Le vzel je svoj voki-toki in javil. Potem je lepo sedel nazaj na svoje mesto.

Nisem videl, kako se je stvar končala, toda jasno mi je, da so ga na drugi strani že čakali bojovníki in ga odpeljali nazaj v sanatorij. Če tako pomislim, je bilo to brezvezno dejanje. To bi tudi najbolj neumen človek takoj dojel, da na tak način beg ni možen. Koristi pa tudi nobene. Še tisto malo ugodnosti (če jim

lahko to rečemo) je zdaj izgubil.

Tako se vprašam, če bi bežal tudi jaz. Ne. Glede na dolžino kazni, ki jo prestajam, bi bilo to butasto dejanje. Če pa bi imel pet ali več let za bivati tu, potem ste lahko prepričani, da bi iskal način pobega in spizdil čim dlje. Moje sanje so itak Brazilija, amazonska džungla. Ja, tja bi šel.

Samo pobegnil bi drugače. Kot je to izvedel Dalibor pred meseci. Imel je zunanji obisk brez nadzora. To je tudi izkoristil. Namesto da bi se po obisku vrnil v hišo sanatorija, je preskočil ograjo na ulici in izginil za pet mesecev. Po tem času ga je policija pobrala doma in ga pripeljala nazaj. Za beg je dobil račun za 700 evrov, stroški iskanja.

So se pa po pripovedovanju drugih dogajali tudi bolj čudni in težko razumljivi begi. Tip je imel le še dan do svobode in je zbežal, čez dva dni pa se je sam vrnil. Ja, šlo je za stavo. Kako bolano.

Taubi

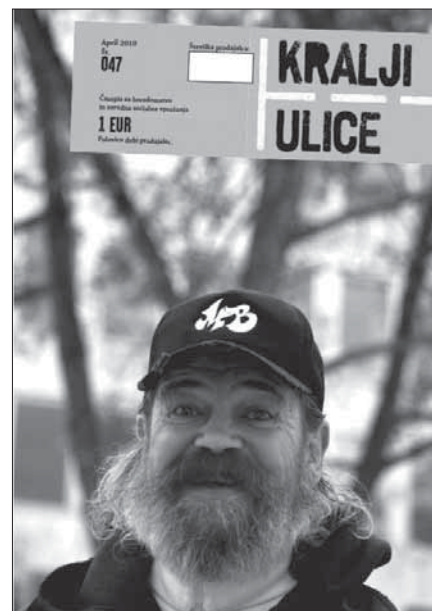
MARIBORSKI PRVAK V BLESAVOSTI

Kak je življenje lepo. Lepo je, ko se ti sanje počasi, a sigurno uresničujejo. Pa samo pit pa drogirat sn se nehal. No, to sem že pred leti, saj če si poročen s flašo žganice, se ful težko ločiš. Ja, alkohol je bil 40 let moja žena. Droga je bila pa moja ljubica tak enih deset let. Jeba je pol obe razvadi opustiti. Naenkrat si sam! Nimaš nič, saj sta ti vse pobrali. Ostala mi je samo obleka pa invalidnost. Jebem ti mater, Usoda, ker si mi vzela nogo, a obenem sem ti hvaležen, zato ker sem zaradi izgube noge preživel in postal popolnoma drug človek. Človek, kakršen sem dolgo hotel postati.

Recimo, da sem po 35 letih pijančevanja reko sam sebi: »Zaj, Gogi, jebote te bog in ti njega, je pa enkrat te zajebancije dovolj. Staro tele si, Gogi. Ulico si temeljito raziskal, saj si pol svojega življenja preživel dobesedno na njej. Zaradi nje si ob nogo. Del sebe si daroval bogu za sranje, ki si ga skuhal sam. Zdaj imaš možnost, da zaživiš tako, kot si si 40 let želel.« Danes imam podnajemniško stanovanje, imam tudi enega pravega prijatelja. To si lahko človek samo želi. Hvala ti, Miro! Iz srca hvala! Lepo je, ko imaš nekoga, na kogar se lahko 100-odstotno zanesesh. Seveda bi bilo hudo narobe, ako se ne bi tudi tvoji ženi Milici iz srca zahvalil. Naj vaju kuj tudi potolažim, da se me ne bosta rešila vse do smrti, potem dalje bomo pa videli. Vsi, dragi moji, potrebujemo kolega, a prijatelj pravi je lahko samo eden. Jaz sem ga našel in sem za to bogu hvaležen. Bog je prav zanimiv tip. Prvo ti nekaj da, nato

ti to vzame, pa ti na drugi strani ponudi priložnost. Mnenja sem, da ti vzame tisto, kar te v srcu fajn speče. Ako si moj kaliber trme, te to speče večkrat, preden prideš k pameti. No, jaz sem prišel in prav ponosen sem na to dejstvo, da takšna pamet sploh obstaja v moji glavi. Ne droga ne alkohol je nista načela. To je moj ponos. Moja pamet. Veste, možgani so vse. Dele telesa se da zamenjat z umetnimi, možganov pa ne, saj oni so enostavno povedano vse.

Pri 53 letih sem se začel učiti. Sn totalno tele, kaj se TV-pilotov, telefonov in vsega tega računalniškega sranja tiče. Vendar, ako hočem bit vsaj malo kul, se moram naučit tudi to uporabljat in se tudi bom. Veste, v parku, kjer sem živel, še mobija nisem imel. Nisem ga rabil. Kaj za vraga mi bo? Že dojenčki v vozičkih so jih imeli, jaz pa ne. Če si klošar, si klošar. Klošar v prvi vrsti hoče imet svoj mir. Da ga v samotnem pijančevanju ne bi slučajno kdo zmotil. Vsaj jaz sem bil takšen. Imel sem nekaj mobijev, a zelo kratek čas. Ko sem začel klicarit ljudi koma pijan ponoči, sem reko ne. Ne rabim tega klicočega sranja, pa ga pač nisem imel. Glede teh vseh novitet sem kot otrok v trgovini najmodernejših igrač. Ustaviš se ti, ne pa tudi cajt. Cajt se ne ustavlja. Nikoli. Pa vsepovsod je prisoten. Ja, kaj bi brez cajta? Ko bi se cajt dal zavrteti nazaj in bi bil takrat tak pameten, kot sem zdaj ... To je seveda totalna bedarija, je pa lepo, ko tak razmišljam. Kak bi bilo, ako ne bi bilo, tako kot je bilo.

KU #047, april 2010

Foto: Tomislav Gruden - GTS

No, bogu hvala, da je sploh kaj bilo, saj bi mi bilo drugače dolgcajt. Dolgcajta pa ne maram. Te čez čas razžere do amena. Se ti zmeša pa te strpajo v ustanovo imenovano psihiatrija in si registriran bolnik in tvoje življenje postane en velik psiho drek. Pol leta sem jih opazoval. Res, da so pod močnimi pomirjevali videti kot zombiji, a kaj češ, zapustila jih je pač pamet in s tem morajo živeti. Saj so še kuj srečni pa še drogirani so na recept. No, pa pustimo njih pri miru in se vrnimo nazaj k meni, saj menim, da sem svetovni, morda svetovni glih ne, mariborski prvak sn pa ziher v blesavosti. Torej, bajči do naslednjič.

Goran Šrok - Gogi

RAZVEDRILO

KRALJEVSKA ŠAHOVSKA UGANKA

Poiščite najboljšo potezo za črnega.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

Vir: Šahovska zveza Slovenije

REŠITVI STA OBJAVLJENI NA STRANI 30.

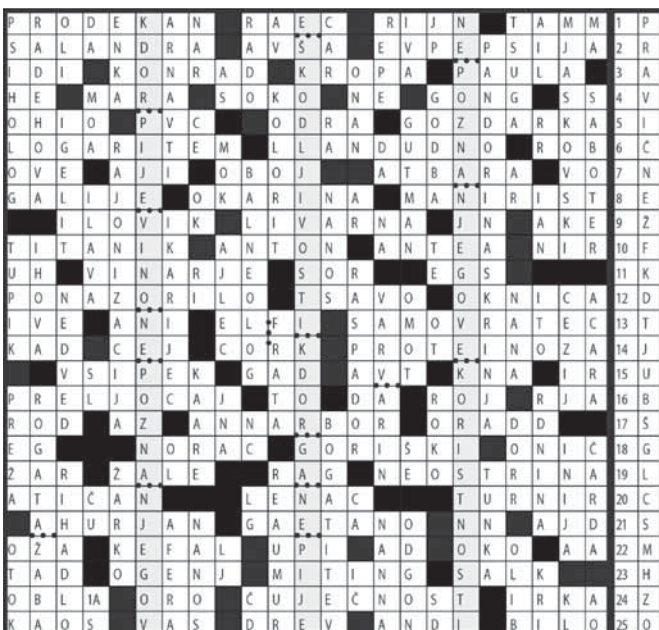
026
KRALJI
ULICE

	A	B	C	Č	D	E	F	G
1	X	X	X					
2						X	X	X
3	X	X				X	X	X
4	X						X	X

UGANKA: Poiščite ime samostojne vladne službe, ki se skriva v stolpcu Č.

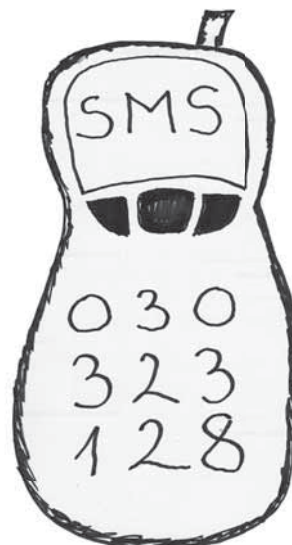
1. Slovensko moško ime
2. Glasbeni inštrument
3. Trava druge košnje
4. Stojijo na nosu

REŠITEV KRIŽANKE IZ ŠT. 170

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNIŠTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI K KOMENTIRANJU!

GIACOMOV FOTO KOTIČEK

KOŠČEK SPOMINA, <https://www.giacomodoni.com/>

Fotografije na vpogled so bile posnete v največji italijanski psihiatrični ustanovi Cogoletto. Stavba, tako kot mnogi drugi objekti, ni več dostopna javnosti, njena zgodovinska in kulturna dediščina lahko vsak trenutek za vekomaj izgineta.

Kako dramatična je lahko izguba zgodb vseh oseb, ki so bivale v tem kraju?

»Kdor pozabi svojo preteklost, je obsojen, da jo podoživi,« je zapisal Primo Levi (znani italijanski pisatelj, ki je preživel koncentracijska taborišča) in ob zatonu spomina na Cogoletto strah pred podoživljanjem preteklosti postane bolj resničen.

Prazna soba

Foto: Giacomo Doni

Kopalnica

Foto: Giacomo Doni

Toda mi imamo obrambno orožje: deljenje. Pogovorimo se o tem z ljudmi v svoji okolici. Pokažimo fotografije svojim prijateljem. Preberimo zgodbe teh ljudi.

Dokler je spomin živ, se pošast iz ustanove ne more vrniti.

Giacomo Doni
Prevedel Jean Nikolič

Soba s posteljo

Foto: Giacomo Doni

Strgan poster

Foto: Giacomo Doni

LUDNICA

Sedela sem v kadalnici Psihiatrične klinike v Polju. Pojedla sem premalo tablet, da bi umrla, zato sem pač pristala v norišnici. Bila sem sama in strah me je bilo praznine v sebi. Želela sem nekoga, ki bi bil ob meni in ki bi ostal ob meni, dokler bi ga potrebovala.

Tako sem začela kaditi. Čik je postal moj najboljši prijatelj, kadalnica pa moj varen prostor. Po mesecu dni so mi postavili diagnozo. Mejna osebnostna motnja. Popizdila sem. To se sliši, kot da je moja osebnost omejena, motena. Ko me je psihiater seznanil z znaki moje »motnje« in ko sem se v njej takoj prepoznala, sem šla sama sebi na bruhanje. Takoj lahko povem, da sem izgubljena duša. Včasih ugašam čike na svoji koži, da drugim dokazem, da trpim. Včasih pa zato, ker se s tem kaznujem. Nekoga ljubim in ga hkrati sovražim. Družinski člani so že naveličani mojih histeričnih napadov in prestrašeni

ob mojih izbruhih jeze in posledični agresiji. Ljudje včasih ne vedo, kako bi reagirali na moje impulzivno ravnanje ali kako bi komentirali moja nepremišljena dejanja. Včasih čustveno izsiljujem, s čimer odrinem stran prav vsakega človeka. Nihče me ne zna pomiriti, kadar imam paranojo. V glavnem, ljudje me včasih zelo težko prenašajo in imajo z menoj veliko dela. Ampak jaz nikakor ne morem opisati, kakšen kaos vlada v moji glavi, kako me je včasih strah same sebe, kako intenzivna so moja čustva, kako hitro se ta čustva spreminjajo in kako si takrat, ko je vsega preveč, želim biti le otopela, in kadar sem otopela, si želim le to, da bi vstala iz postelje in se po nekaj dneh končno šla stuširat.

Nikki

**PREDLAGAM, DA SE PODALJŠA ČAKALNA DOBA PRI ZDRAVNIKU.
ČAS CELI VSE RANE!**

GREGOR B. HANN

NEPROFITNA ORGANIZACIJA

**ZADRUGA STARA ROBA, NOVA RABA SO. P.,
POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA**

PRESELIMO VAS

Nudimo:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ, PRAZNJENJE OBJEKTOV, DEMONTAŽO IN MONTAŽO POHIŠTVA, BELJENJE, PO DOGOVORU
- ČIŠČENJE STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, PO DOGOVORU

Pokličite 059 010 075 med delovniki od 8.00 do 16.00.

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3-10 oseb. Traja 1,5-2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojene in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

DOBIMO SE PRI SIDRU NA KONGRESNEM TRGU, TORKI IN PETKI OB 17.00.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

- [TURED@KRALJIULICE.ORG](mailto:tured@kraljiulice.org)
- **FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA**

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Poglejte pa si tudi našo ponudbo storitev čiščenja, selitev, likanja, vrtnarjenja itd. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732 740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu avgustu zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - zavodu NUR za tople obroke,
 - društvu LAJKA za hrano za pse in mačke,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - skupini kvintOn za škatlo CD ploščkov Balade na bledečih tleh,
 - društvu ANIMAL ANGELS za kritje stroškov veterinarskih pregledov in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–16.00 in sob. 9.00–12.00.
Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 15.00–16.00 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Urejanje vrtov in okolice ter nega palm in oljk. Tel.: 069 924 752

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

ŠOLA JE ZA TO, DA TE NAUČI PRENAŠATI KRIVICE IN DOLGČAS.

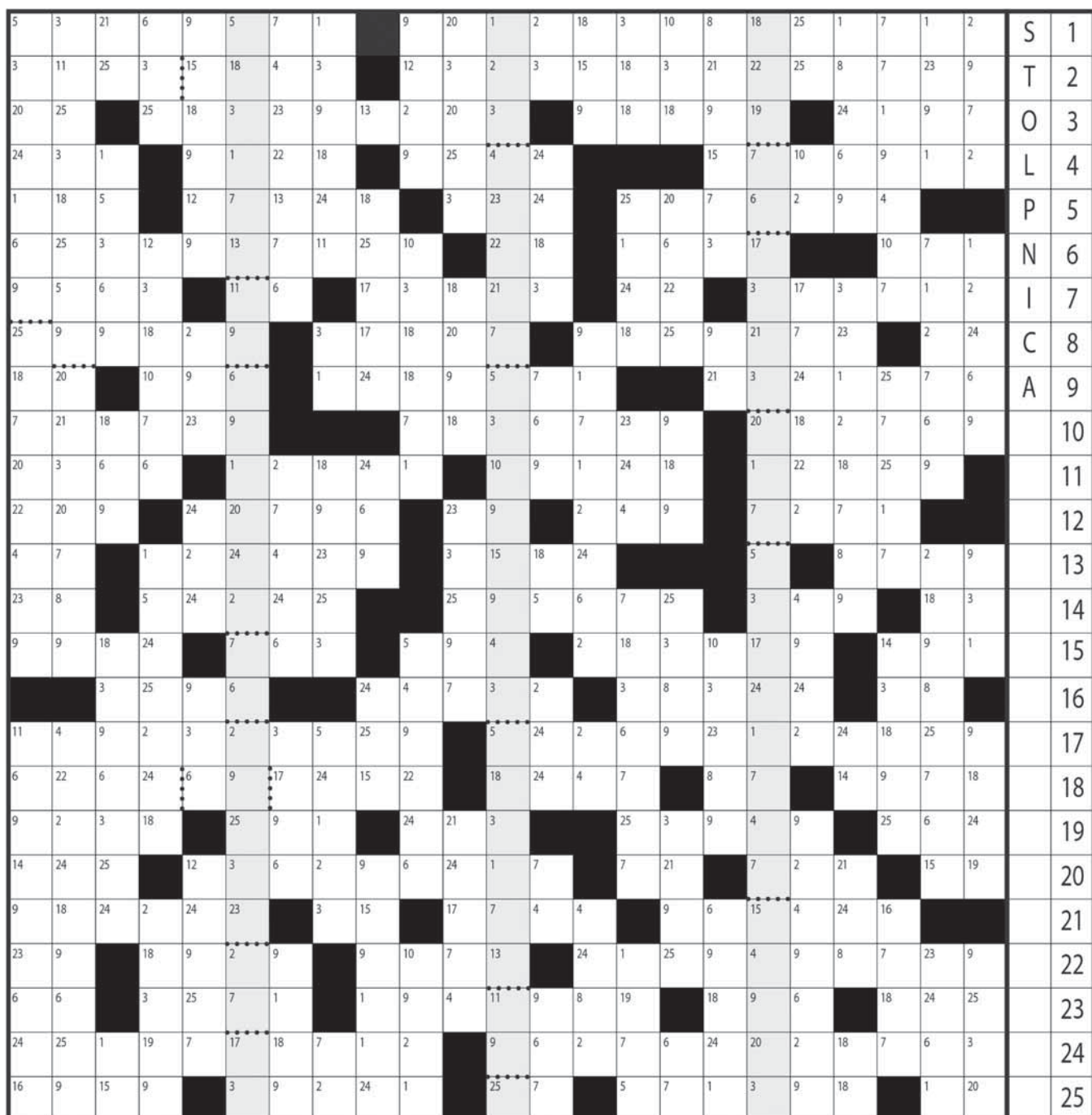
JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

ŠTEVILČNA NAGRADNA KRIŽANKA

Sestavil: Jože Pauman

Najprej vnesite že znane črke, nato dopolnite še ostale. Vsaka črka se ponovi dva ali večkrat. Ko končate, se vam v označenih stolpcih izpiše slovaški pregovor.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke:

Txc3

Rešitev uganke:

Sova

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač. Iskrene čestitke nagrajencem pravilno rešene julijske križanke, ki so: Slavka Müllner iz Škofje Loke, Ranko Djokič iz Pirana, Ciril Križelj iz Loškega Potoka ter Danijel Ilič iz Kranja.

Št. 171

SEPTEMBER
2020

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI TULICE

Sonce je pripekalo.
Kamen je pokal.
Pazniki so topli.

Na Golem otoku.
Na kamnu golem.
Vsak dan ista hrana.

Sonce je žgalo.
Goli kamen je sijal.
Nihče se ni vdal.

Črtomir Clonsky